debreceni
független Ujság
politikai napilap

SZERDA, 1936 SZEPTEMBER 23. XXXII. ÉVFOLYAM 217. SZ.

6 fillér

Uruguay megszakította a diplomáciai érintkezést a spanyol kormánnyal,

mert a vörös milicia meggyilkolta az uruguayi konzul három nőtestvérét

Elsüllyesztették a kormány Libertad cirkálóját

Montevideo, szept. 22. Egész Uruguayban felháborodást keltett az a hír, hogy

Madridban meggyilkolták az uruguayi konzul három nővérét.

A kegyetlen gyilkosságról érkező részletes jelentés szerint a kommunista milicia az utcán minden indokolás nélkül letartóztatta Aguiar konzul két nővérét, bár mindketten Uruguay nemzeti színeivel ellátott karszalagot viseltek és így mindkettőjükről tudhatták, hogy külföldiek. A konzul harmadik nővére, mivel nyugtalankodott testvérei távolmaradásáért, kutatást indított, mire őt is letartóztatták.

A konzultól minden felvilágosítást megtagadtak,

bár állandóan édeklődött a három nő sorsa iránt. Hétfőn a madridi hullaházban ráakadtak a három nővérnek golyóktól átlyukgatott holttestére. A konzul ma délelőtt jelentést tett kormányának s az uruguayi kormány megszakította a diplomáciai viszonyt a madridi kormánnyal.

P á r i s, szeptember 22. A spanyol polgárháború legtöbb frontjáról élénk harci tevékenységet jelentenek. Ugy a kormánycsapatok, valamint a felkelők részéről a legtöbb frontszakaszon előrehaladott hadműveletek folynak.

A nemzeti csapatok főcélja továbbra is Madrid elfoglalása, amely a felkelőket nemcsak harcászati szempontból, hanem morális szempontokból is nagy előnyökhöz juttatná.

A központi arcvonalnak két szakasza van: a Madridtól északra és északnyugatra fekvő szakasz, az úgynevezett Guadarrama szakasz, itt a madridi kormány erőteljes védekezést fejt ki a támadók ellen, akiknek hadászati szempontból az a legfőbb célja, hogy elfoglalják Lozoyuela városát, amely Madrid vízellátásának kulcsa.

A másik része a központi szakasznak az Arenas—de St. Pedro—Talavera—Tage pontokra támaszkodik, amely valósággal eszményi kapunak igérkezik a nemzeti csapatok számára Madrid felé.

B u r g o s, szeptember 22. Az Havas iroda kiküdött tudósítója az alábbi hivatalosnak jelzett közleményt táviratozza:

Yague ezredes hadoszlopa hétfőn délelőtt 10 órakor

egy fontos csomópontot foglalt el Maguedábn, hol több út találkozik.

Ez a pont harmincháromkilométernyire fekszik Toledótól és 75 kilométernyire Madridtól.

A kormánycsapat Maqueda védelmére cementárkokkal megerősített hatalmas állást épített ki, amelyet háromszoros drótsövény oltalmazott. A nemzeti csapatok támadásai azonban megtörték ellenállásukat és a kormánycsapatok kénytelenek voltak ezeket az állásokat kiüríteni. Ez a siker megnyitja az útat Madridba és Toledóba. A toledói Alcazarban egyébként a kadétok még mindig folytatják hősi ellenállásukat.

A felkelő csapatok egyébként igen sok hadianyagot zsákmányoltak. Nagyszámú ágyú, géppuska, löszer és élelmiszer került a kezükbe.

T o l e d o, szeptember 22. A kormánycsapatok ágyútüzének hatása alatt Alcazar romjai egész éjszaka égtek.

Az ostromlottak végül kénytelenek voltak a katonai kormányzóság pincéiből kivonulni.

Erre a miliciának pihenést engedélyeztek.

A kormánycsapatok egy felkelőt, akit azzal gyanusítottak, hogy részt vett az asturiai munkásmozgalom elnyomásában, elfogatása után rögtönítélő bíróság elé állítottak és a halálos ítélet után azonnal kivégezték. A vöröskereszles kirendeltség, amely újabb lépést tett a nők, gyermekek és aggok érdekében, kénytelen volt megállapítani, hogy az ostrom és a harc az eddigi módon folyik tovább.

St. Jean d Lous, szept. 22. A felkelő csapatok előrenyomulása a vörösek újabb kegyetlenkedéseire vet fényt. Amikor a felkelők bevonultak Orio városába,

hiába keresték azt a 140 gyermeket, akit szüleik még júliusban többhetes tartózkodásra a városba küldtek nyaralni.

Szemtanuk elbeszélése szerint a vörösök közvetlenül menekülésük előtt, éjnek idején kiráncigálták ágyaikból a gyerekeket, akiket tehergépkocsikba gyömöszöltek s magukkal hurcoltak. A gyermekek valamennyien beteges és gyenge testalkatú kicsinyek, akiknek sorsáért szüleik komolyan aggódnak.

St. J e a n d e L o u s, szept. 22. A nemzeti csapatok tovább folytatják előnyomulásukat Bilbao irányába. Nagyobb ellenállásra nem találnak. A felkelők elfoglalták Zumarraga, Valmadesa és Azpitis helyiségeket. Coantabriconál a felkelők felfegyverzett hajói

elsüllyesztették a kormány Libertad nevű cirkálóját.

R a b a t, szept. 22. A jerez de la fronterai rádióállomás ma délelőtti jelentése szerint elfoglalták Jerez de Los Cabellarost. A bilbaoi harctéren a nemzetiek folytatják előnyomulásukat és elfoglalták Matricot. Asturiában a marxisták ellentámadást kíséreltek meg Trubia ellen, de kénytelenek voltak visszavonulni.

R a b a t, szept. 22. A sevillai rádió jelentése szerint Madridban a feldühödt marxisták

felkoncoltak egy alezredest, akit kémkedéssel gyanusítottak.

Barcelonában a kormány elleni lázadás egyre nagyobb méreteket ölt. Companya elnök hír szerint már azon van, hogy elmenekül a városból.

P á r i s, szept. 22. A Liberté teneriffai jelentése szerint az ibériai anarchistaszövetség vezetősége állítólag

felszólította Caballero Largo miniszterelnököt, mondjon le.

Az anarchisták honvédelmi kormánybizottság alakítását követelik, azt, hogy 17 évtől 45 évig terjedő általános mozgósítást rendeljenek el Yauge ezredes előnyomulásának megállítására.

P á r i s, szeptember 22. A spanyol nemzeti csapatok repülőgépei kedden megjelentek Bilbao és Santander felett és röpcédulákat dobtak le a városokra. A röpcédulákban Mola tábornok felszólítja a kormánycsapatokat s hatóságokat, mielőbb adják át a várost, mert különben

pénteken a hajnali órákban minden előzetes figyelmeztetés nélkül megkezdik a két város bombázását.

L o n d o n, szept. 22. Mint Tangerből jelentik, a marokkói szultán kedden délután

elrendelte a határzárlatot

Francia-Marokkó és Spanyol-Marokkó között.

R ó m a, szept. 22. Barcelonából jelentik, hogy a

felfegyverkezett kommunisták egy csoportja feltartóztatta az olasz konzul gépkocsiját.

A konzul felmutatta iratait, a kommunisták azonban ennek ellenére átkutatták a kocsit. Végül szabadon engedték a konzult, aki tiltakozást jelentett be a katalán hatóságoknál.

Szeptemberben ül össze a bécsi hármas konferencia

Francia figyelem a német diplomácia középeurópai és balkáni tevékenysége iránt

Budapest, szept. 22. N e u r a t h báró német külügyminiszter kedden délben tért vissza Gödöllőről, ahol a kormányzó vendége volt vadászaton. A külügyminiszter a vadászat során egy szarvast lőtt. A német külügyminiszter a délután folyamán fogadta a német követségen működő német ujságírók csoportját. Ma este

Mackensen német követ adott szűkkörű dinét a német külügyminiszter tiszteletére.

majd fogadást rendezett, amelyen a kormány tagjain kívül a magyar tábornoki kar több tagja is résztvett.

Páris, szept. 22. A Temps külpolitikai vezércikkében a német diplomácia középeurópai és balkáni tevékenységéve foglalkozik.

Németország — írja a lap — igyekszik kapcsolatot teremteni a kisantant fővárosokkal, másfelől viszont nyilvánvaló az is, hogy Berlin és Budapest is együttműködik és hogy melyik az őszinte játék és Németország milyen irányban akar illuziókat kelteni, az a kérdés.

Ami Neurath budapesti tárgyalásait illeti, feltehető, hogy Neurath látogatása Horthy kormányzó berchtesgadeni látogatásának folyománya. Nyilvánvaló, hogy Magyarország és Németország között diplomáciai összefogás van kialakulóban, amelyet Gömbös politikája készített elő. Hangoztatják

ugyan, hogy magyar—német szövetségi szerződés nem létezik, — olyan közös politika gyakorlásáról van tehát szó, amelyet a legkedvezőbb pillanatban mindig könnyen át lehet majd alakítani szövetséggé. Figyelemreméltó, hogy Neurath budapesti látogatására kevéssel ezután került sor, hogy Róma elhatározta a bécsi hármas értekezlet összehívását. Neurath kétségtelenül bizonyos megnyugtatásokat kért a magyaroktól erre az értekezletre nézve.

Bécs, szept. 22. Hivatalos helyről származó értesülés szerint

szeptember havában semmiesetre sem kerülhet sor a bécsi hármas konferenciára.

A népszövetségi küldöttségek mintegy 8 napot fognak Genfben tölteni. Schmidt államtitkár hazatérése után tervbevett budapesti látogatását bonyolítja le s csak ezután ülhet össze Bécsben a három külügyminiszter.

Időjóslás

Élénkülő északnyugati szél, változó felhőzet, néhány helyen záporeső, vagy zivatar, a meleg mérséklődik.

Unokaöccse és húga a legelkeseredettebb ellenkortese Roosevelt elnöknek az amerikai elnökválasztási hadjáratban

Washington, szept. 22. Már csak hat hét van az elnökválasztásig és a korteskedés, amely hónapok óta a legnagyobb szenvedélyességgel folyik, most lépett döntő szakaszába.

Olyan heves küzdelemre van kilátás a köztársasági párt és a demokraták között, amilyen régen nem volt.

Ritka jelenség, hogy az elnökválasztás családi háborúskodást idézzen elő, már pedig most ez történt.

Roosevelt legelkeseredettebb ellenkortese saját unokaöccse, a néhai Roosevelt Tivadar ezredes,

aki a köztársasági párt jelöltjének, Landon kormányzónak érdekében Maine államban agitál nagybátyja ellen.

Egyik legutóbbi beszédében azzal vádolta Roosevelt elnököt hogy minden ígéretét megszegte, a hivatalnokok sáskahadát szabadította az Egyesült Államokra, négyévi hivataloskodása alatt több közpénzt költött e, mint valamennyi elődje együttvéve az Egyesült Államok 124 éves fennállása alatt, csődbe kergeti Amerikát, meg akarja dönteni az amerikai alkotmányt, demokratikus hagyományait lábbal tiporja és fasiszta vagy bolsevista mintára önkényuralmat akar teremteni. Igy szólt többek között az elnök unokaöccse:

— **Akik szovjeturalmat akarnak Amerikában, azok szavazzanak Rooseveltre,**

de az amerikai szabadság híveinek Londonra kell szavazniok.

Nemcsak Roosevelt Tivadar ezredes, hanem húga, Roosevelt-Longworth Alice asszony is agitál a nagybácsi ellen.

KANCSÓKAT VÁGOTT A FELESÉGE FEJÉHEZ. Lukács Jánosné 34 éves Nyugati uccán lakó étkezdés asszony kedden délelőtt összeveszett a férjével, aki dühében vizespoharakat és kancsókat vágott felesége fejéhez. Az asszonyt a mentők részesítették segélyben.

A hágai nemzetközi bíróság elé utalják az abesszin küldöttség ügyét

Olaszország csak akkor vesz részt a Népszövetség ügyeiben, ha azokból Etiopia teljesen kikapcsolódik — A behozatali korlátok enyhitését tartja szükségesnek a pénzügyi bizottság jelentése

Genf, szept. 22. A Népszövetség közgyülésének délelőtti ülése, amelyen Rivas Vicuna elnökölt, a megalakulás formaságaival és az elnöknek ezirányú intézkedéseivel telt el.

Az ülés mindenekelőtt vita nélkül elfogadta a napirendet.

Ezután

a szokásos hat bizottságból ötöt alakított meg. Négy év óta ugyanis a harmadik számú bizottságot a leszerelésit, nem alakítják meg.

Az öt bizottság a következő:

1. Alkotmányi és jogi bizottság, 2. technikai és emberbaráti bizottság, 4. költségvetési bizottság, 5. szociális bizottság, 6. politikai bizottság.

A közgyűlés egyúttal a napirendjén szereplő kérdéseket tartalmuknak megfelelően felosztotta az egyes bizottságok között. A bizottságok kedden délután ülnek össze.

A közgyűlés ezután megválasztotta a napirend-megállapító bizottság tagjait. Egyúttal úgy határozott, hogy e bizottság, valamint a Népszövetség bírálóbizottsága elnöke is tagja legyen a közgyűlés elnökségének.

Az elnök javaslatára a közgyűlés egyes kérdéseket, amelyek előzetes megvitatásra szorulnak, az elnökségi bizottsághoz utalt.

Az elnök intézkedett, hogy

a bírálóbizottság nyomban,

a közgyűlési bizottságok pedig délután félnégy órától kezdve ülésre ülhessenek össze.

Ezután az elnök az ülést bezárta. A következő ülés időpontját nem állapította meg.

Genf, szept. 22. **A mandátumigazoló bizottság egyhangúlag úgy határozott, hogy a közgyűlésnek azt ajánlja, kérjen szakvéleményt a hágai állandó nemzetközi bíróságtól az abesszin delegáció jogi helyzete kérdésében.**

Eldöntendő még az a kérdés, vajjon a bíróság szakvéleményének beérkezéséig az abesszin delegáció résztvehet-e vagy nem a népszövetségi közgyűlés munkálataiban.

Genf, szept. 22. A Népszövetség pénzügyi bizottsága jelentést terjesztett a népszövetségi tanács elé a világgazdaság helyzetéről. A bizottság a rendes nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok helyreállítása szempontjából nélkülözhetetlennek tartja, hogy

eltüntessék a különböző országok árszínvonala közti nagy különbségeket.

A bizottság azt a felfogást vallja, hogy a valutáris kérdéseket az egyes államok belügyeinek kell tekinteni. Másrészt viszont semmiféle valutáris rendezés nem javíthatja meg a gazdasági helyzetet, ha ezt nem követi

a behozatali korlátozások enyhitése

is. A bizottság elítéli a túlzott deflációt, és abban nem lát alkalmas eszközt a különböző országok árszínvonalának összeegyeztetésére.

Róma, szept. 22. A népszövetségi eseményekalakulása folytán egyszerre

megszünt Olaszország érdeklődése Genf iránt

és alaposnak látszik az a feltevés, hogy ha a dolgok így folytatódnak,

Olaszország kilép a Népszövetségből.

Az olasz sajtó ennek a hangulatnak megfelelően jóformán egyáltalában nem foglalkozik a genfi eseményekkel. A lapok beszámolói szerint Londonban, Berlinben és Párisban egyaránt elégedetlenség uralkodik a genfi halogatás miatt. Olaszország ma már csak hetedrangú kérdésnek tartja a Népszövetséget.

Genf, szept. 22. Kánya Kálmán külügyminiszter gr. Csáky István követségi tanácsos kíséretében kedden este 8 órakor Genfbe érkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelentek Tánczos Gábor ny. lovassági tábornok, m. kir. titkos tanácsos, dr Velich László rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Genfben időző magyar küldöttségek összes tagjai s a magyar sajtó genfi képviselői.

Genf, szept. 22. Az a jogi albizottság, amelyet a hágai nemzetközi bíróság elé terjesztendő kérdő pontok megfogalmazásával megbíztak, este 7 óráig ülésezett.

Megszövegezték a kérdéseket,

amelyeket szerdán reggel a megbízóleveleket felülvizsgáló bizottság elé terjesztenek. Ez a bizottság fogja azután elfogadásra ajánlani a közgyűlésnek a kérdőívet.

Róma, szept. 22. Az etióp küldöttség jogszerűségének a hágai bíróság részéről való elintézését itt hideg közönnyel fogadják. — Hangsúlyozzák, hogy Olaszország csak akkor működik közre a Népszövetség ügyeiben, ha azokból Etiópia teljesen kikapcsolódik.

Kezét-lábát eltörte haragosának két lókupec

Geller Vajda Mihály kenézlői gazdálkodó kedden Debrecenbe jött az állatvásárra. A Nagy József ucca sarkán találkozott régi haragosaival, Máriási György és Máriási László lókupecekkel. A haragosok között szóváltás, majd verekedés támadt, amelynek során a két lókupec úgy megverte a szerencsétlen gazdálkodót, hogy ennek kezét-lábát eltörték. Geller Vajda Mihályt a mentők szállították a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. A verekedő lókupecek ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Angol katonaság szállta meg a palesztinai vasutakat

London, szept. 22. Palesztina teljesen felkészült a hadiállapotra. Haifa hatalmas fegyveres tábor. Ide várják ma Dill tábornok fővezért vezérkarával együtt, hogy az első hadosztály partraszállását irányítsa. A katonai hatóságok már átvették a vasúti üzemet. Mától kezdve korlátozzák a polgári forgalmat s holnaptól fogva

napi 30—40 csapatszállító vonat indul a kikötőkből.

A csapatok partraszállását a Vaillant óriási csatahajó fedezi.

Fauzi Kaukadsi arab felkelővezér, akinek a fejére tetemes díjat tűztek ki, nyilatkozatában a következőket mondta a Daily Herald levelezőjének:

— Csak erőszakkal csikarhatunk ki engedményeket Angliától.

Egy hajszálnyit sem engedhetünk,

követeléseinket nem mérsékelhetjük és nem alkudhatunk meg. A szomszédos államokból újabb és újabb szabadcsapatok özönlenek Palesztinába.

A Daily Express jelentése szerint Fauzi Kaukadsi sokezer puskát csempészett Palesztinába.

London, szept. 22. Ma reggel újabb két gyalogzászlóalj szállott hajóra Palesztina felé. A csapatszállítmány meghaladja az 1500 főt.

Titulescu állapota igen súlyos

Bern, szept. 22. Az orvosok ma délután kiadott jelentése szerint Titulescu állapota igen súlyos.

FELROBBANT A SZÓDÁSÜVEG. A Csokonai ucca 11. szám alatt lévő szikvízgyárban kedden délelőtt véletlenül felrobbant egy szódavizes üveg. A szétrobbanó üvegszilánkok megsértették Völgyesi László szikvízgyári munkás kezét. A mentők kötözték be a szerencsétlenül járt munkás sebét.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél** reggel éhgyomorra egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvíz a bélmozgást csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.

Saját izomerővel hajtott repülőgépével röpköd egy fiatal debreceni feltaláló a baromvásártéren

Néhány hónappal ezelőtt világszenzáció volt, amikor London mellett egy fiatalember kiugorva a repülőgépből, a karjára és hátára erősített szárnyakkal egyensúlyozta és tartotta magát a levegőben perceken át. Amikor aztán fizikailag kimerült, kikapcsolta a hátára szorított ejtőernyőt és úgy ereszkedett a földre. Szakkörök szerint ez a találmány még mindig nem vitt közelebb az izomerővel való repülés megoldásához, ahol a lényeg az volna, hogy a földről felemelkedve tartaná és vinné magát az ember a levegőben. Ahogy a mitoszbeli Icarus indult a föld felől a nap felé.

Ezért, az eddigi kísérletek meddősége folytán jelent most óriási eredményt egy fiatal debreceni mechanikus találmánya.

Lakatos György 22 éves fiatalember sajátmaga által szerkesztett készülékével tanuk jelenlétében felszállt a földről és csaknem másfél percen át tartva magát a levebőben, közel háromszáz métert repült.

A készülék, ami már oltalom alatt áll, mert be van jelentve a szabadalmi hivatalban, az Orictoplan nevet kapta. A kísérleteket és a bemutató repülést a baromvásártéren végezte Lakatos György. Ott tartja már hetek óta az érdekes szerkezetet és a hangár egy istállóépület.

A vállán hozta ki az istálló-hangárból fából és vászonból készült alkotmányát Lakatos György. — Ugyanolyan madáralakban készült, mint a motoros repülőgépek és a hátsó szárnyán fekete festékkel mázolva: ORICTOPLAN. A váz az első szárnyaktól a hátsóig három méter hosszú két simára gyalult léc. Az első szárny nyolc méter hosszú és másfélméter széles és vászonnal van beburkolva. Középütt közönséges kerékpárülés, alul pedig lábpedál, ami viszont egy lánc segítségével az üléstől két oldalt elhelyezett homorú, úgynevezett komprimáló síkokat hozza mozgásba.

— Ezeken — mondja a feltaláló — a komprimáló síkokon nyugszik az egész találmány. Azt a célt szolgálják, hogy

működésükkel a készülék alá szorítsák a levegőt, ami aztán fentart engem a magasban.

Egy kis magyarázat, aztán valamilyen lejtősebb területet keres Lakatos.

— Ha egy kicsit lejtős a talaj, könnyebb a felszállás — mondja — mert egyelőre még nem fordítottam különösebb gondot az ülés és a pedál elhelyezésére, csak a levegősűrítő lemezekre.

A baromvásártér vége felé a vasúti sínek mögött van egy kis földdomborulat, odamegy Lakatos és a vállán cipeli a készüléket. Aztán megáll, két karjával a feje fölé tartja és megindul lefelé a lejtőn.

A levegő csendes, még csak szellő sincsen, a fűszálak sem lebbennek. A sovány, gyerekarcú feltaláló rohan, a haja lobog és feje fölött a világ legújabb repülőkészüléke. Aztán hirtelen vállmagasságba szorítja le a készüléket s a következő pillanatban ráugrik az ülésre. Mindenki azt várja, hogy a test súlya lehúzza a szerkezetet a földre — de nem! A széles, hosszú szárnyak most már nem engednek, belekapaszkodtak a levegőbe és most már ott van az ember is.

gyűri, tapossa a pedált, megmozdulnak a »komprimáló síkok«, a homorú lemezek működni kezdenek és Lakatos György diadalmasan emelkedik a levegőbe. Nincs ugyan nagyobb magasságban, mint három-négy méter, de fenn van,

a maga erejéből van fenn és hajtja, szorgalmasan és gyorsan hajtja a pedált s a készülék megy előre. Alig megy gyorsabban, mint egy sietős gyalogos ember, de megy, úszik a levegőben és győzelmesen kormányozza Lakatos György.

Kétszáznegyven métert tett meg, aztán mindig lassabban forgatta a pedált és a készülék végre a földre ért. Lihegve ugrott le az ülésről Lakatos, lihegve és kipirultan. Törüli a homlokát, mert verejtékezik, azt mondja, hogy nagyon fárasztó a dolog.

— Ha lett volna pénzem — mondja —, már többet tudnék elérni. Azért ilyen nehéz és fárasztó még repülnöm, mert nem volt elég anyagi erőm ahhoz, hogy finom golyóscsapágyakat vegyek. Közönséges csapágyak vannak felszerelve, ezekkel pedig nem a legkényelmesebb dolgozni.

Nyolc éve foglalkozik már a repülés gondolatával, de csak félve kezdett hozzá. Harminc pengőjébe van eddig a találmány, de úgy, hogy a fa- és a vasalkatrészeket ingyen kapta, csak a vászon került pénzbe.

— Ez a harminc pengő is nagy szó nálam — mondja —, mert sokáig nem volt semmi keresetem, most is csak 44 pengőt tudok megkeresni havonta. Azt sem a szakmámban, hanem mint kihordó munkás dolgozom egy gyárban.

Azt mondják a szakemberek, akik végignézték a repülést, hogy ha Lakatos György kap pénzt, aminek segítségével jobb anyagokkal szerelheti fel és tökéletesítheti készülékét, a találmány a világpiacon is forradalmi jelentőségű lehet.

Eltekintve tehát az erkölcsiektől, szinte kiszámíthatatlan anyagi sikert is eredményezhet.

Különben is Lakatos György már ettől a készüléktől függetlenül is komolyabb feltaláló volt, hiszen az egyik legnagyobb magyar gépgyár éppen az elmult esztendőben vásárolta meg egyik találmányát, a lengőhajtású kerékpárt.

A repülőkészülékkel csak vasárnaponkint emelkedik a levegőbe, akkor van szabad ideje.

— Csak nagyon messze van az én repülőterem — mondja, a baromvásártérre célozva.

Villamosra nincs pénze, minden fillért megspórol, hogy minél jobb alkatrészekkel szerelhesse fel találmányát. Már a cigarettáról is leszokott, utóvégre:

— Az is nyolcvan fillér egy héten!

S fillérből lesz a pengő, a pengőből pedig megközelítése egy nagy emberi vágy beteljesülésének: úgy repülni, saját erőből, mint a madár.

Uri közönség kedvelt cukrászdája
a Tóth cukrászda
Kossuth u. 17. sz Batthyányi u. sarok.
Ujonnan átalakítva, fővárosi nivón berendezve. Készítményei felülmúlhatatlanok. Elsőrendü kiszolgálás szolid árak.

Vér nélkül elnyomták a sopronkőhidai fegyenczendülést

Sopron, szeptember 22. A kőhidai fegyházban vasárnap fegyenczendülés tört ki. Viléz Kovács István őrparancsnok reggel dohányzáson ért a cellában egy Varga nevű, dologházas fegyencet. Rászólt, hogy dobja el a cigarettát, a fegyenc azonban ehelyett kihivó hangon feleselni kezdett. Mintha jeladás lett volna a feleselés:

a többi cellában pokoli koncertet rendeztek a foglyok,

ordítoztak, ököliel verték az ajtókat. Erre minden hangoskodó fegyenc cellájában megjelent egy-egy fegyőr, mire lecsillapodtak a kedélyek.

A reggeli istentisztelet után, kilenc és féltíz között kitört az igazi zendülés. A körsétán mintegy 200 rab vett részt, 8—10 fegyvertelen őrrel. Ekkor érkezett az udvarra Kovács István, a reggeli események hatása alatt korholni kezdte a fegyenceket, akik egyre erősbödő morgással fogadták a dorgálást. „Majd én rendet teremtek köztetek", mondotta Kovács és az egyik fegyenchez ugrott, aki egy lépéssel kijebb állt a sorból.

A következő pillanatban a hatalmas termetű fegyenc

öklével teljes erejéből az őrparancsnok arcába vágott. Erre a többi fegyenc körülfogta a parancsnokot és agyba-főbe verte. Kovács a földrerogyott.

A dulakodás láttára a fegyveres őrség is az udvarra sietett, riasztólövéseket adott le, mire a szomszédos vámőrség gépfegyverrel a fegyintézet kapuja elé vonult. Ekkor a fegyencek közé vetette magát Strahner Ernő fegyintézeti titkár s felszólította a fegyenceket, álljanak sorba és engedelmeskedjenek az őrségnek. Igy

szép szóval sikerült rendet teremteni.

Sorba állt a 200 fegyenc. A véresfejű összevert Kovácsot kórházba vitték. Értesülésünk szerint Kovács, aki meglehetősen szigorúan bánt a fegyencekkel,

egyelőre nem megy vissza az intézetbe.

Már ki is jelölték helyettesét.

Az igazgatóság tegnap részletes jelentést küldött a lázadásról az igazságügyminisztériumba. Antal István államtitkár utazik Sopron-Kőhidára a vizsgálat lefolytatása végett.

Sara Churchill tovább szökött Chacagoba

London, szept. 22. Az angol lapok szenzációs riportokban jelzik, hogy megkezdődött a Churchill-drama harmadik felvonása. Randolph Churcill, akit édesapja egyenesen azért küldött Amerikába, hogy a megszökött Churchill-leányt visszahozza, megérkezett Newyorkaba. A fiatal Churchill már tovább is utazott Newyorkból Chicagóba. Az angol közönség nagy érdeklődéssel várja a színjáték további fejleményeit és fordulatait.

Az osztálysorsjáték huzása

60.000 pengőt nyert: 42501
20.000 pengő neyrt: 61755
5000 pengőt nyertek: 18797 80330
3000 pengőt nyertek: 8476 56605
2000 pengőt nyert: 52426
1000 pengőt nyertek: 11059 32882 78070
800 pengőt nyertek: 23325 47984 59239 64627 72299
600 pengőt nyertek: 21668 44521 71680
500 pengőt nyertek: 10138 14419 28338 48065 51752 52135 54210 55111 58607 71604 77620 77777
300 pengőt nyertek: 9257 19927 21160 23944 26576 32844 32988 39112 45092 48397 49849 51732 52792 54152 55378 64653 79441 81942

Ma először
a misztikus Kina viharos földjén lejátszódó izgalmas cselekményü egzotikus filmattrakció:
A SÁTÁN BIRODALMA
Főszerepben: Pat O'Brien, Josephine Hutchinson és Jean Muir
Hungária
filmszinházban
Előadások: 5, 7 és 9 órakor

ugyan, hogy magyar—német szövetségi szerződés nem létezik, — olyan közös politika gyakorlásáról van tehát szó, amelyet a legkedvezőbb pillanatban mindig könnyen át lehet majd alakítani szövetséggé. Figyelemreméltó, hogy Neurath budapesti látogatására kevéssel ezután került sor, hogy Róma elhatározta a bécsi hármas értekezlet összehívását. Neurath kétségtelenül bizonyos megnyugtatásokat kért a magyaroktól erre az értekezletre nézve.

Bécs, szept. 22. Hivatalos helyről származó értesülés szerint

szeptember havában semmiesetre sem kerülhet sor a bécsi hármas konferenciára.

A népszövetségi küldöttségek mintegy 8 napot fognak Genfben tölteni. Schmidt államtitkár hazatérése után tervbevett budapesti látogatását bonyolítja le s csak ezután ülhet össze Bécsben a három külügyminiszter.

Időjóslás

Élénkülő északnyugati szél, változó felhőzet, néhány helyen záporeső, vagy zivatar, a meleg mérséklődik.

Unokaöccse és húga a legelkeseredettebb ellenkortese Roosevelt elnöknek az amerikai elnökválasztási hadjáratban

Washington, szept. 22. Már csak hat hét van az elnökválasztásig és a korteskedés, amely hónapok óta a legnagyobb szenvedélyességgel folyik, most lépett döntő szakaszába.

Olyan heves küzdelemre van kilátás a köztársasági párt és a demokraták között, amilyen régen nem volt.

Ritka jelenség, hogy az elnökválasztás családi háborúskodást idézzen elő, már pedig most ez történt.

Roosevelt legelkeseredettebb ellenkortese saját unokaöccse, a néhai Roosevelt Tivadar ezredes,

aki a köztársasági párt jelöltjének, Landon kormányzónak érdekében Maine államban agitál nagybátyja ellen.

Egyik legutóbbi beszédében azzal vádolta Roosevelt elnököt hogy minden ígéretét megszegte, a hivatalnokok sáskahadát szabadította az Egyesült Államokra, négyévi hivataloskodása alatt több közpénzt költött e, mint valamennyi elődje együttvéve az Egyesült Államok 124 éves fennállása alatt, csődbe kergeti Amerikát, meg akarja dönteni az amerikai alkotmányt, demokratikus hagyományait lábbal tiporja és fasiszta vagy bolsevista mintára önkényuralmat akar teremteni. Igy szólt többek között az elnök unokaöccse:

— **Akik szovjeturalmat akarnak Amerikában, azok szavazzanak Rooseveltre,**

de az amerikai szabadság híveinek Londonra kell szavazniok.

Nemcsak Roosevelt Tivadar ezredes, hanem húga, Roosevelt-Longworth Alice asszony is agitál a nagybácsi ellen.

KANCSÓKAT VÁGOTT A FELESÉGE FEJÉHEZ. Lukács Jánosné 34 éves Nyugati uccán lakó étkezdés asszony kedden délelőtt összeveszett a férjével, aki dühében vizespoharakat és kancsókat vágott felesége fejéhez. Az asszonyt a mentők részesítették segélyben

A hágai nemzetközi bíróság elé utalják az abesszin küldöttség ügyét

Olaszország csak akkor vesz részt a Népszövetség ügyeiben, ha azokból Etiopia teljesen kikapcsolódik — A behozatali korlátok enyhitését tartja szükségesnek a pénzügyi bizottság jelentése

Genf, szept. 22. A Népszövetség közgyűlésének délelőtti ülése, amelyen Rivas Vicuna elnökölt, a megalakulás formaságaival és az elnöknek ezirányú intézkedéseivel telt el.

Az ülés mindenekelőtt vita nélkül elfogadta a napirendet.

Ezután

a szokásos hat bizottságból ötöt alakított meg. Négy év óta ugyanis a harmadik számú bizottságot a leszerelésit, nem alakítják meg.

Az öt bizottság a következő:

1. Alkotmányi és jogi bizottság, 2. technikai és emberbaráti bizottság, 4. költségvetési bizottság, 5. szociális bizottság, 6. politikai bizottság.

A közgyűlés egyúttal a napirendjén szereplő kérdéseket tartalmuknak megfelelően felosztotta az egyes bizottságok között. A bizottságok kedden délután ülnek össze.

A közgyűlés ezután megválasztotta a napirend-megállapító bizottság tagjait. Egyúttal úgy határozott, hogy e bizottság, valamint a Népszövetség bírálóbizottsága elnöke is tagja legyen a közgyűlés elnökségének.

Az elnök javaslatára a közgyűlés egyes kérdéseket, amelyek előzetes megvitatásra szorulnak, az elnökségi bizottsághoz utalt.

Az elnök intézkedett, hogy

a bírálóbizottság nyomban,

a közgyűlési bizottságok pedig délután félnégy órától kezdve ülésre ülhessenek össze.

Ezután az elnök az ülést bezárta. A következő ülés időpontját nem állapította meg.

Genf, szept. 22. **A mandátumigazoló bizottság egyhangúlag úgy határozott, hogy a közgyűlésnek azt ajánlja, kérjen szakvéleményt a hágai állandó nemzetközi bíróságtól az abesszin delegáció jogi helyzete kérdésében.**

Eldöntendő még az a kérdés, vajjon a bíróság szakvéleményének beérkezéséig az abesszin delegáció résztvehet-e vagy nem a népszövetségi közgyűlés munkálataiban.

Genf, szept. 22. A Népszövetség pénzügyi bizottsága jelentést terjesztett a népszövetségi tanács elé a világgazdaság helyzetéről. A bizottság a rendes nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok helyreállítása szempontjából nélkülözhetetlennek tartja, hogy

eltüntessék a különböző országok árszínvonala közti nagy különbségeket.

A bizottság azt a felfogást vallja, hogy a valutáris kérdéseket az egyes államok belügyeinek kell tekinteni. Másrészt viszont semmiféle valutáris rendezés nem javíthatja meg a gazdasági helyzetet, ha ezt nem követi

a behozatali korlátozások enyhitése

is. A bizottság elítéli a túlzott deflációt, és abban nem lát alkalmas eszközt a különböző országok árszínvonalának összeegyeztetésére.

Róma, szept. 22. A népszövetségi eseményekalakulása folytán egyszerre

megszünt Olaszország érdeklődése Genf iránt

és alaposnak látszik az a feltevés, hogy ha a dolgok így folytatódnak,

Olaszország kilép a Népszövetségből.

Az olasz sajtó ennek a hangulatnak megfelelően jóformán egyáltalában nem foglalkozik a genfi eseményekkel. A lapok beszámolói szerint Londonban, Berlinben és Párisban egyaránt elégedetlenség uralkodik a genfi halogatás miatt. Olaszország ma már csak hetedrangú kérdésnek tartja a Népszövetséget.

Genf, szept. 22. Kánya Kálmán külügyminiszter gr. Csáky István követségi tanácsos kíséretében kedden este 8 órakor Genfbe érkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelentek Tánczos Gábor ny. lovassági tábornok, m. kir. titkos tanácsos, dr Velich László rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Genfben időző magyar küldöttségek összes tagjai s a magyar sajtó genfi képviselői.

Genf, szept. 22. Az a jogi albizottság, amelyet a hágai nemzetközi bíróság elé terjesztendő kérdő pontok megfogalmazásával megbíztak, este 7 óráig ülésezett.

Megszövegezték a kérdéseket,

amelyeket szerdán reggel a megbízóleveleket felülvizsgáló bizottság elé terjesztenek. Ez a bizottság fogja azután elfogadásra ajánlani a közgyűlésnek a kérdőívet.

Róma, szept. 22. Az etióp küldöttség jogszerűségének a hágai bíróság részéről való elintézését itt hideg közönnyel fogadják. — Hangsúlyozzák, hogy Olaszország csak akkor működik közre a Népszövetség ügyeiben, ha azokból Etiópia teljesen kikapcsolódik.

Kezét-lábát eltörte haragosának két lókupec

Geller Vajda Mihály kenézlői gazdálkodó kedden Debrecenbe jött az állatvásárra. A Nagy József ucca sarkán találkozott régi haragosaival, Máriási György és Máriási László lókupecekkel. A haragosok között szóváltás, majd verekedés támadt, amelynek során a két lókupec úgy megverte a szerencsétlen gazdálkodót, hogy ennek kezét-lábát eltörték. Geller Vajda Mihályt a mentők szállították a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. A verekedő lókupecek ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Angol katonaság szállta meg a palesztinai vasutakat

London, szept. 22. Palesztina teljesen felkészült a hadiállapotra. Haifa hatalmas fegyveres tábor. Ide várják ma Dill tábornok fővezért vezérkarával együtt, hogy az első hadosztály partraszállását irányítsa. A katonai hatóságok már átvették a vasúti üzemet. Mától kezdve korlátozzák a polgári forgalmat s holnaptól fogva

napi 30—40 csapatszállító vonat indul a kikötőkből.

A csapatok partraszállását a Vaillant óriási csatahajó fedezi.

Fauzi Kaukadsi arab felkelővezér, akinek a fejére tetemes díjat tűztek ki, nyilatkozatában a következőket mondta a Daily Herald levelezőjének:

— Csak erőszakkal csikarhatunk ki engedményeket Angliától.

Egy hajszálnyit sem engedhetünk,

követeléseinket nem mérsékelhetjük és nem alkudhatunk meg. A szomszédos államokból újabb és újabb szabadcsapatok özönlenek Palesztinába.

A Daily Express jelentése szerint Fauzi Kaukadsi sokezer puskát csempészett Palesztinába.

London, szept. 22. Ma reggel újabb két gyalogzászlóalj szállott hajóra Palesztina felé. A csapatszállítmány meghaladja az 1500 főt.

Titulescu állapota igen súlyos

Bern, szept. 22. Az orvosok ma délután kiadott jelentése szerint Titulescu állapota igen súlyos.

FELROBBANT A SZÓDÁSÜVEG. A Csokonai ucca 11. szám alatt lévő szikvízgyárban kedden délelőtt véletlenül felrobbant egy szódavizes üveg. A szétrobbanó üvegszilánkok megsértették Völgyesi László szikvízgyári munkás kezét. A mentők kötözték be a szerencsétlenül járt munkás sebét.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél** reggeli éhgyomorra egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvíz a bélmozgást csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.

KÁVÉHÁZBAN ÉTTEREMBEN CUKRÁSZDÁBAN BORBÉLYNÁL KÉRJE KÉRJE KÉRJE KÉRJE a FÜGGETLEN UJSÁG-ot.

Saját izomerővel hajtott repülőgépével röpköd egy fiatal debreceni feltaláló a baromvásártéren

Néhány hónappal ezelőtt világszenzáció volt, amikor London mellett egy fiatalember kiugorva a repülőgépből, a karjára és hátára erősített szárnyakkal egyensúlyozta és tartotta magát a levegőben perceken át. Amikor aztán fizikailag kimerült, kikapcsolta a hátára szorított ejtőernyőt és úgy ereszkedett a földre. Szakkörök szerint ez a találmány még mindig nem vitt közelebb az izomerővel való repülés megoldásához, ahol a lényeg az volna, hogy a földről felemelkedve tartaná és vinné magát az ember a levegőben. Ahogy a mitoszbeli Icarus indult a föld felől a nap felé.

Ezért, az eddigi kísérletek meddősége folytán jelent most óriási eredményt egy fiatal debreceni mechanikus találmánya.

Lakatos György 22 éves fiatalember sajátmaga által szerkesztett készülékével tanuk jelenlétében felszállt a földről és csaknem másfél percen át tartva magát a levebőben, közel háromszáz métert repült.

A készülék, ami már oltalom alatt áll, mert be van jelentve a szabadalmi hivatalban, az Orictoplan nevet kapta. A kísérleteket és a bemutató repülést a baromvásártéren végezte Lakatos György. Ott tartja már hetek óta az érdekes szerkezetet és a hangár egy istállóépület.

A vállán hozta ki az istálló-hangárból fából és vászonból készült alkotmányát Lakatos György. — Ugyanolyan madáralakban készült, mint a motoros repülőgépek és a hátsó szárnyán fekete festékkel mázolva: ORICTOPLAN. A váz az első szárnyaktól a hátsóig három méter hosszú két simára gyalult léc. Az első szárny nyolc méter hosszú és másfélméter széles és vászonnal van beburkolva. Középütt közönséges kerékpárülés, alul pedig lábpedál, ami viszont egy lánc segítségével az üléstől két oldalt elhelyezett homorú, úgynevezett komprimáló síkokat hozza mozgásba.

— Ezeken — mondja a feltaláló — a komprimáló síkokon nyugszik az egész találmány. Azt a célt szolgálják, hogy

működésükkel a készülék alá szorítsák a levegőt, ami aztán fentart engem a magasban.

Egy kis magyarázat, aztán valamilyen lejtősebb területet keres Lakatos.

— Ha egy kicsit lejtős a talaj, könnyebb a felszállás — mondja — mert egyelőre még nem fordítottam különösebb gondot az ülés és a pedál elhelyezésére, csak a levegősűrítő lemezekre.

A baromvásártér vége felé a vasúti sínek mögött van egy kis földdomborulat, odamegy Lakatos és a vállán cipeli a készüléket. Aztán megáll, két karjával a feje fölé tartja és megindul lefelé a lejtőn.

A levegő csendes, még csak szellő sincsen, a fűszálak sem lebbennek. A sovány, gyerekarcú feltaláló rohan, a haja lobog és feje fölött a világ legújabb repülőkészüléke. Aztán hirtelen vállmagasságba szorítja le a készüléket s a következő pillanatban ráugrik az ülésre. Mindenki azt várja, hogy a test súlya lehúzza a szerkezetet a földre — de nem! A széles, hosszú szárnyak most már nem engednek, belekapaszkodtak a levegőbe és most már ott van az ember is.

gyűri, tapossa a pedált, megmozdulnak a »komprimáló síkok«, a homorú lemezek működni kezdenek és Lakatos György diadalmasan emelkedik a levegőbe. Nincs ugyan nagyobb magasságban, mint három-négy méter, de fenn van,

a maga erejéből van fenn és hajtja, szorgalmasan és gyorsan hajtja a pedált s a készülék megy előre. Alig megy gyorsabban, mint egy siető gyalogos ember, de megy, úszik a levegőben és győzelmesen kormányozza Lakatos György.

Kétszáznegyven métert tett meg, aztán mindig lassabban forgatta a pedált és a készülék végre a földre ért. Lihegve ugrott le az ülésről Lakatos, lihegve és kipirultan. Törüli a homlokát, mert verejtékezik, azt mondja, hogy nagyon fárasztó a dolog.

— Ha lett volna pénzem — mondja —, már többet tudnék elérni. Azért ilyen nehéz és fárasztó még repülnöm, mert nem volt elég anyagi erőm ahhoz, hogy finom golyóscsapágyakat vegyek. Közönséges csapágyak vannak felszerelve, ezekkel pedig nem a legkényelmesebb dolgozni.

Nyolc éve foglalkozik már a repülés gondolatával, de csak félve kezdett hozzá. Harminc pengőjébe van eddig a találmány, de úgy, hogy a fa- és a vasalkatrészeket ingyen kapta, csak a vászon került pénzbe.

— Ez a harminc pengő is nagy szó nálam — mondja —, mert soháig nem volt semmi keresetem, most is csak 44 pengőt tudok megkeresni havonta. Azt sem a szakmámban, hanem mint kihordó munkás dolgozom egy gyárban.

Azt mondják a szakemberek, akik végignézték a repülést, hogy ha Lakatos György kap pénzt, aminek segítségével jobb anyagokkal szerelheti fel és tökéletesítheti készülékét, a találmány a világpiacon is forradalmi jelentőségű lehet.

Eltekintve tehát az erkölcsiektől, szinte kiszámíthatatlan anyagi sikert is eredményezhet.

Különben is Lakatos György már ettől a készüléktől függetlenül is komolyabb feltaláló volt, hiszen az egyik legnagyobb magyar gépgyár éppen az elmult esztendőben vásárolta meg egyik találmányát, a lengőhajtású kerékpárt.

A repülőkészülékkel csak vasárnaponkint emelkedik a levegőbe, akkor van szabad ideje.

— Csak nagyon messze van az én repülőterem — mondja, a baromvásártérre célozva.

Villamosra nincs pénze, minden fillért megspórol, hogy minél jobb alkatrészekkel szerelhesse fel találmányát. Már a cigarettáról is leszokott, utóvégre:

— Az is nyolcvan fillér egy héten!

S fillérből lesz a pengő, a pengőből pedig megközelítése egy nagy emberi vágy beteljesülésének: úgy repülni, saját erőből, mint a madár.

Uri közönség kedvelt cukrászdája
a Tóth cukrászda
Kossuth u. 17. sz
Batthyányi u. sarok.
Ujonnan átalakítva, fővárosi nívón berendezve. Készítményei felülmúlhatatlanok. Elsőrendű kiszolgálás szolid árak.

Vér nélkül elnyomták a sopronkőhidai fegyenczendülést

Sopron, szeptember 22. A kőhidai fegyházban vasárnap fegyenczendülés tört ki. Vitéz Kovács István őrparancsnok reggel dohányzáson ért a cellában egy Varga nevű, dologházas fegyencet. Rászólt, hogy dobja el a cigarettát, a fegyenc azonban ehelyett kihivó hangon feleselni kezdett. Mintha jeladás lett volna a feleselés:

a többi cellában pokoli koncertet rendeztek a foglyok,

ordítoztak, ököliel verték az ajtókat. Erre minden hangoskodó fegyenc cellájában megjelent egy-egy fegyőr, mire lecsillapodtak a kedélyek.

A reggeli istentisztelet után, kilenc és féltíz között kitört az igazi zendülés. A körsétán mintegy 200 rab vett részt, 8—10 fegyvertelen őrrel. Ekkor érkezett az udvarra Kovács István, a reggeli események hatása alatt korholni kezdte a fegyenceket, akik egyre erősbödő morgással fogadták a dorgálást. „Majd én rendet teremtek köztetek", mondotta Kovács és az egyik fegyenchez ugrott, aki egy lépéssel kijebb állt a sorból.

A következő pillanatban a hatalmas termetű fegyenc

öklével teljes erejéből az őrparancsnok arcába vágott. Erre a többi fegyenc körülfogta a parancsnokot és agyba-főbe verte. Kovács a földrerogyott.

A dulakodás láttára a fegyveres őrség is az udvarra sietett, riasztólövéseket adott le, mire a szomszédos vámőrség gépfegyverrel a fegyintézet kapuja elé vonult. Ekkor a fegyencek közé vetette magát Strahner Ernő fegyintézeti titkár s felszólította a fegyenceket, álljanak sorba és engedelmeskedjenek az őrségnek. Igy

szép szóval sikerült rendet teremteni.

Sorba állt a 200 fegyenc. A véresfejű összevert Kovácsot kórházba vitték. Értesülésünk szerint Kovács, aki meglehetősen szigorúan bánt a fegyencekkel,

egyelőre nem megy vissza az intézetbe.

Már ki is jelölték helyettesét.

Az igazgatóság tegnap részletes jelentést küldött a lázadásról az igazságügyminisztériumba. Antal István államtitkár utazik Sopron-Kőhidára a vizsgálat lefolytatása végett.

Sara Churchill tovább szökött Chacagoba

London, szept. 22. Az angol lapok szenzációs riportokban jelzik, hogy megkezdődött a Churchill-drama harmadik felvonása. Randolph Churcill, akit édesapja egyenesen azért küldött Amerikába, hogy a megszökött Churchill-leányt visszahozza, megérkezett Newyorkaba. A fiatal Churchill már tovább is utazott Newyorkból Chicagóba. Az angol közönség nagy érdeklődéssel várja a színjáték további fejleményeit és fordulatait.

Az osztálysorsjáték huzása

60.000 pengőt nyert: 42501
20.000 pengő neyrt: 61755
5000 pengőt nyertek: 18797 80330
3000 pengőt nyertek: 8476 56605
2000 pengőt nyert: 52426
1000 pengőt nyertek: 11059 32882 78070
800 pengőt nyertek: 23325 47984 59239 64627 72299
600 pengőt nyertek: 21668 44521 71680
500 pengőt nyertek: 10138 14419 28338 48065 51752 52135 54210 55111 58607 71604 77620 77777
300 pengőt nyertek: 9257 19927 21160 23944 26576 32844 32988 39112 45092 48397 49849 51732 52792 54152 55378 64653 79441 81942

Ma először
a misztikus Kina viharos földjén lejátszódó izgalmas cselekményü egzotikus filmattrakció:
A SÁTÁN BIRODALMA
Főszerepben: Pat O'Brien, Josephine Hutchinson és Jean Muir
Hungária
filmszinházban
Előadások: 5, 7 és 9 órakor

Az Árpád téri egyházrész tanácsülése

Az Árpádtéri egyházrész tanácsa most tartotta évadnyitó tanácsülését Makláry Károly lelkipásztor elnöklésével. A tanácsülésen az egyházrészi tanácsosok teljes számban voltak jelen. Éneklés és imádkozás után Makláry Károly egyházkerületi főjegyző, lelkipásztor kegyeletes érzéssel, megható szavakban emlékezett meg az egyházkerület nagy püspökének, dr. Baltazár Dezsőnek elhunytáról, kinek áldott emlékét az egyháztanács szívében és jegyzőkönyvében örökíti meg. Az elnöklő lelkipásztor kegyeletes szavakban emlékezett meg az egyházrész egyik buzgó, hűséges és áldozatkész tanácsosának, Vértessy Benedeknek elhunytáról. Helyét a következő tanácsülés tölti be. A lelkipásztor multévi összefoglaló jelentését a gyülekezet belmissziói életéről Márki Kálmán s. lelkész olvasta fel. A mindenre kiterjedő, részletes és az egyházrész multévi lelkigondozói munkáját hiven visszatükröző lelkészi jelentést az egyházrészi tanács a legnagyobb örömmel és megnyugvással vette tudomásul és azt a presbitériumhoz beterjeszti. Ezután a lelkipásztor ismertette a következő egyházi év munkaprogramját, amely gazdag részletességgel öleli fel a belmissziói munka minden ágát. Az egyházrészi tanács a munkaprogramot teljes egészében a presbitériumhoz felterjeszti. A vezető lelkipásztor bejelentette, hogy a missziói munkák: nőegylet, leánykör, bibliakör 23-án, szerdán megkezdődnek. A tanácsülés éneklés után Makláry Károly lelkipásztor buzgó imádságával ért véget.

Hol a kapukulcs?

Két rongyos öregember áll a járásbíró előtt. Mind a kettőnek szakadt a nadrágja, a lábukon cipő helyett zsákdarabok lognak, a hajuk kócosan hull a szemükbe, egyformák teljesen. De az egyik sértett, a másik vádlott, így hát rá sem néznek egymásra.

A sértett öreg odaáll a bíró elé és előadja panaszát; a másik öreg, aki neki szomszédja, visszaélve bizalmával, meglopta őt. A kapukulcsot ugyanis kitette a kapu alá, hogy a fia be tudjon jönni, a csalárd szomszéd kilopta a kapu alól a kulcsot.

— Irtózatos hazugság! — mondja a vádlott öregember, — nekem nem kell az ő kulcsa! — Szembefordulnak egymással. — Nem szégyeled magad, te vén hülye — mondja a vádlott öreg, — megrágalmazol egy tisztességes embert! Féllábad már a sírban van!

— Sírban vagy te már egészen — replikázik a másik, — te vén bagoly! Szállj magadba inkább, ne vidd a sírba ezt a bűnt, add elő a kulcsot!

Végül is a bíró vet véget a furcsa vitatkozásnak. Ezután a nagyszámban felsorakoztatott tanukat hallgatta ki a bíróság, a tanuk azonban nem tudtak semmi lényegeset mondani, csak egy kodusaszony vallotta azt, hogy látta Deák Imrét a kulcs körül ólálkodni, azt azonban, hogy Deák a kulcsot kivette volna a kapu alól, nem látta. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentő ítéletet hozott, ami után a két rongyos öregember kifelé indult a teremből.

— Meghalási sorrendben megyünk — motyogja kifelé menet a sértett öreg és udvariasan előreengedi a felmentett vádlottat.

— De szivesen fogom a csokrot kivinni a sírodra — feleli csendesen a másik, — dögölj meg, te vén éhenkórász!

És mennek csendes beszélgetésben elmerülve, a tanuk seregétől kísérve, lefelé.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

Ifjusági munkaszolgálat Lengyelországban

Varsó, szept. 22. A miniszterlanács gazdasági és szociális szempontból messzehaló rendeletet fogadott el, amely Lengyelországban is bevezeti az ifjúsági munkaszolgálatot, amelynek katonai előkészítő jellege lesz, továbbra is az önkéntes jelentkezésen alapszik. Célja elsősorban az, hogy az ifjúság testi munkájával a honvédelem érdekeit és az állam gazdasági érdekeit szolgálja, másrészt pedig az, hogy az ifjúságot egyrészt a katonaságra, másrészt pedig a gyakorlati életre készítse elő. A munkaszolgálatra jelentkezők általában 2 évig teljesítenek szolgálatot. Munkaszolgálatra fiúk és lányok egyaránt jelentkezhetnek.

BARTH KÁROLY PROFESSZOR DEBRECENBEN

A török külügyminisztérium sajtófőnöke megnézte a Hortobágyo

A tudományegyetem theológiai kara, illetve dr. Vasady Lajos egyetemi professzor értesítette Debrecen város polgármesterét, hogy az egyetem meghívására e hó 27-én Debrecenbe érkezik dr. Barth Károly svajci egyetemi professzor, a világhírű református tehológus, akinek kíséretében lesz Charlotte von Kirschbaum, a titkárnője, valamint Pestalozzi Rudolf zürichi lakos. Dr. Barth Károly a meghívás folytán 28—30-án a theológiai továbbképző tanfolyamon négy előadást fog tartani. Dr. Vasady ez előadásra meghivta a polgármestert, egyben értesítette, hogy a svájci tudós és kísérete az előadások befejeztével meg akarja tekinteni a Hortobágyot, mert nagy érdeklődéssel viseltetnek a pusztai élet iránt és nagyon szeretnek lovagolni. Október elsején akarják megtekinteni a Hortobágyot és ezért kéri a polgármestert, hogy ez alkalommal lássa vendégül a svájciakat és egyben gondoskodás történjék, hogy ez alkalommal a gulyát és a ménest a vendégek megtekinthessék és láthassák a csikósok produkcióit.

Ugyancsak nevezetes vendége érkezett hétfőn Debrecennek, éspedig Burhan Berge, a török külügyminisztérium sajtófőnöke, aki feleségével, aki született magyar leány, jött Debrecenbe. Kimentek a Hortobágyra, ott megtekintették a pusztát és annak nevezetességeit, a csárdában megebédeltek és este tértek vissza Debrecenbe, ahol a Bikában szálltak meg. Kedden a város autót bocsátott rendelkezésükre, amelyen alaposan megtekintették a várost, annak intézményeit és nevezetességeit.

Kelemenné esete az irásszakértőkkel

A debreceni büntetőtörvényszék Tokay-tanácsa kedden tartotta meg a folytatólagos főtárgyalást Kelemen Antalné rágalmazási bűnperében. Ismeretes, hogy

Kelemen Antalné két debreceni irásszakértőről azt állitotta több levélben, hogy pénzért vagy baráti alapon hamis véleményt adtak, de az is lehet, hogy a rossz vélemény tudatlanságukon alapul.

Kelemenné ellen az állításai miatt megindult a bűnvádi eljárás rágalmazás cimén. A törvényszék egy alkalommal már tartott tárgyalást az ügyben, akkor elrendelték Kelemenné elmeállapotának megvizsgálását.

Időközben kiderült az is, hogy

az irásszakértők valóban téves véleményt adtak,

Kelemenné ellen azonban tovább folyt az eljárás és így került ügye kedden ismét a törvényszék elé. Ismertették az elmeszakértői véleményt, amely szerint az asszony épelméjű ugyan, de abban az időpontban, amikor megírta a leveleket, nagyfokú idegességben szenvedett. A törvényszék végül is bűnösnek mondotta ki Kelemen Antalnét négyrendbeli rágalmazás vétségében és ezért

tizenöt napi fogházbüntetésre ítélte, de az itélet végrehajtását felfüggesztette.

Megállapította indokolásában a bíróság, hogy Kelemen Antalné, amikor a rágalmazó leveleket megírta, ideges lelkiállapotban volt és ezt az idegességét az az irásszakértői vélemény okozta, amely később tévesnek bizonyult.

Az ítélet kihirdetése után a tanácselnök megkérdezte Kelemennét, hogy megnyugszik-e az ítéletben.

— Fellebbezek, kérem szépen — válaszolta Kelemenné, — mert nem akarok büntetett előéletű lenni.

— Hát nem is lesz büntetett előéletű, mert fel van függesztve az ítélet. Nem kell leülni a tizenöt napot, hacsak közben nem csinál megint valamit.

— Szóval akkor ez nem számit büntetett előéletnek? — érdeklődött Kelemenné.

— Nem, nem, ha mondom — szólt most már türelmetlenül az elnök.

— No jó, de én ehhez nem értek!... — csóválta a fejét töprengve Kelemenné. — Én nem tudom, hogy van ez.

— Hát kitől akarja megkérdezni, a péktől vagy éntőlem, a főtárgyalási elnöktől?! — kiáltott rá most már ingerülten dr. Tokay tanácselnök.

Erre aztán Kelemenné kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben.

BŐRKABÁTOT
retiküll, mindennemü bőrtárgyat ujjá fest TÓTHFALUSY villanyerőre berendezett bőrfestő üzeme, Cegléd ucca 7. sz

Anyakönyvi hírek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 22-én, kedden a következő bejelentések történtek:

Születések: Szitás István soffőr, fia István; Pásti Gábor béres, fia Gábor; Katonka Gábor fm., fia Gábor; Klein Imre gazd. ispán, fia Tibor; Szabó Lajos napsz., leánya Ilona. Dede József cipőfelsőrészkészítő, leánya Margit; Kövér István fm., fia Sándor; Tóth Ferenc napsz., fia József; Tausz Jenő ügynök, fia István; Csáki Gyula kövező, fia Imre; Rácz István útkaparó, leánya Erzsébet; Györfi Sándor napsz., leánya Eszter; 4 halvaszületés és 2 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Özv. Rácz Imréné r. kth., 54 éves, Simonffy u. 39. Özv. Csizmadia Sámuelné ref., 57 éves Hajduszoboszló. Varga Lászlóné ref., 59 éves, Hajduhadház.

Greta Garbo visszavonul a filmtől

London, szept. 22. Greta Garbo, a híres filmcsillag, a Stockholmtól 50 kilométerre fekvő Harbyban birtokot vásárolt XVI. századbeli kastéllyal, mely valaha a Leuhusen-család tulajdona volt és nagykiterjedésü pompás parkban fekszik. Ugy tudják, hogy a művésznő teljesen vissza akar vonulni a filmezéstől és még jelenleg készülő „Camille" című filmjét sem fejezi be, miután teljesen megtörte Irving Thalberg, a híres rendező halála, aki Svengali-szerü titokzatos befolyást gyakorolt rá.

Rendőrtisztek céllövő versenye

Budapest, szeptember 22. A Rendőrtiszti Atletikai Club hétfőn rendezte meg országos rendőrtiszti céllövő versenyét, amely miniatür puska és szolgálati pisztoly versenyszámokból állt. A miniatür puskaversenyben első Domby Jenő rendőrszámvevőségi tanácsos lett. A csapatversenyben a vidéki főkapitányság tiszti csapata nyerte az I. díjat. A győztes csapat tagjai Domby Jenő, Sallér Ignác, Gál Dániel, Zsáry Árpád, Szalka Lajos és Hollósi József voltak. A szolgálati pisztolyversenyben első lovag Zirchy Dezső rendőrfelügyelő. A csapatversenyt a budapesti főkapitányság tiszti csapata 108 találattal nyerte a vidéki főkapitányság 105 találatával szemben.

Segitséget kér Debrecen társadalmától a debreceni református diákevangelizáció

Az új tanév elején minden figyelem újra a szenvedő és küzködő magyar diákság felé fordul. Vérmes reményei épen nincsenek ma ennek a minden oldalról sanyargatott trianoni ifjúságnak, de változatlanul igyekszik tartani a nivót s testileg-lelkileg edzi magát arra a harcra, mely előtte áll s amelynek végcélja természetesen Nagymagyarország.

Ezzel a magyar református diáksággal foglalkozik már 15 esztendeje a Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége. Benne egyrészt maga magát neveli, istápolja és irányítja a kálvini eszmék magyar ifjúsága, másrészt hivatalok, egyházi vezetők igyekeznek jelenéről igy jövőjéről is gondoskodni.

Nagy nehézségek elé néz azonban ebben az esztendőben is a Szövetség. Anyagi alapja még inkább, mint eddig: csakis a jó szívvel támogató, megértő, áldozatkészségben van s igy — hogy vállalt munkájában — ezentúl se kelljen meglorpannia: újra a református magyar társadalom jó indulatú pártfogását kéri.

Az anyagi támogatás egyformán lehet havi, heti, vagy természetbeni megajánlás. A havi megajánlas 50 fillértől kezdődhetik, a heti hetenkénti 1 ebédből. A természetbeni segitség élelem, ruha, bútor vagy esetleg lakás is lehet.

Bárminemű adományról a központba, Eötvös u. 1. (október 1-től Kálvin-tér 11.) kéri az értesitést a Szövetség debreceni csoportja. Az adományok később — az eddigi gyakorlat szerint — nyilvánosan nyugtázva lesznek.

Háztartási alkalmazottat keres?
A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

A gazda nem drágit, a hentes panaszkodik, mi hát az oka a drágaságnak?

Mindent felemésztenek a közterhek és a közönség károsodik a tisztességtelen verseny miatt

A városi törvényhatósági mezőgazdasági bizottság legutóbb tartott ülésén a gazdák felháborodva, erélyesen tiltakoztak ama tendenciózus beállítás és híresztelés ellen, hogy a drágaságnak ők az okai. Indítványt is fogadott el a bizottság és ennek értelmében a törvényhatósági bizottságot kérik fel, hogy e tiltakozásnak országos jellegget is kifejezést adjon.

A gazda nem drágít

A gazdák felháborodásának minden alapja meg is van. Kétségtelen, hogy eddig az élőállat ára alacsonyabb volt, de ennek igen szomorú oka volt. A gazda ugyanis a nagy takarmányinségben, az éveken át sorozatosan jelentkezett elemi csapások súlya alatt kénytelen volt magát, családját, gazdaságát és megmaradt néhány állatát fentartani és a közterheket viselni. Az állatállomány már ezért is megcsappant, de csökkent a létszám a kissé erőszakolt export miatt is, amely a sertéslétszámot apasztotta meg erősen. De a gazda kénytelen volt elkótyavetyélni állatait, mert takarmány, kukorica nem volt, pénzre pedig szüksége volt. Most azután a sors jó rétet, jó legelőt, jó termést adott, a gazda el tudja tartani jószágát, nem kénytelen jóval értéken alul állatait piacra vinni, kötelezettségeinek, szükségleteinek eleget tud tenni egyelőre terméséből is. Természetes, hogy igyekszik állatállományát nemcsak megtartani, hanem azt feljavítani és szaporítani is. A hízlalás is kezd végre nem ráfizetős üzlet lenni, amikor bő terméső kukorica áll a gazdának rendelkezésére. A sertés élősúly kilója így érte el tehát az egypengős árat.

A drágaság a húsiparosok szempontjából

Felmerül most már a kérdés, hogyan áll akkor a drágaság kérdése a húsiparosok szempontjából. E tekintetben a debreceni húsipar egyik legtekintélyesebb reprezentánsa ezeket mondja:

— A debreceni hentesek igen pontos és ellenőrizhető számítás alapján állapítják meg az árakat és pedig a szociális elvek szem előtt tartásával. A sertésnek azon részeit, amit a szegény néposztály vásárol, jóval olcsóbban árusítjuk, például a fejet, körmöt, vékonyoldalt, böröshúst, nyugodtan merem állítani, hogy az egész országban mi áruljuk a legolcsóbban. Ezzel szemben természetesen a töviskest, karajt és a combot drágábban is kell adnunk. Ne tessék azonban elfelejteni, hogy a legdrágább húsból, a karajból összesen 5—6 kg. van egy sertésben. Áraink a népélelmezési cikkekben 25—30, a finom húsárukban pedig 20—25 százalékkal olcsóbbak a pesti áraknál, az élősertés árdifferencia pedig csak 4—5 százalék. Éppen ezért nem vagyunk versenyképesek, mert legjobb esetben 6—8 százalék hasznot vagyunk képesek elérni akkor, amikor 20 százalék haszonkulcs alapján fizetünk adót.

A közterhek mindent felfalnak

— Ma egy százhatvan kilós sertés ára 160 pengő, fizetünk utána hat és félszázalék forgalmi adót, azaz P 10.40-et, 8.16 vágóhídi illetéket és húsfogyasztási adót, 1.50 pengő adóelőleget, ezenkívül vásárpénztári illetéket, vágatási díjat, fuvart, szalmát a perzseléshez, úgy, hogy üzemi költséggel együtt egy ilyen súlyú sertést 40 pengő adó és rezsi terhel. Egy 160 kilós sertés 25 kg-t veszít, így tehát 135 kg. áru 200 pengőnkben van, azaz átlagosan a sertésnek minden része 1.50-be kerül. Ha most már azt számításba vesszük, hogy egyes részeket 50—70—90 és 1.10-es árakon árusítunk, az 1.80 csontnélküli és két pengős karajár föltétlenül indokolt.

Amiben a közönség károsodik

— A kereseti lehetőségek nagyon csekélyek és ennek kényszere alatt nem egy húsiparos olyan módozatok mellett igyekszik »versenyképes« lenni, olyan eszközökkel igyekszik hasznot produkálni és zsebrevágni, ami a tisztes ipari felfogással meg nem egyezik, a közönséget pedig megkárosítja. Ilyen a »vegyes« darált hús« árusítása. A meg nem engedett nagyobb hasznot itt úgy érik el egyesek, hogy a gyes darált húst a legnagyobb részben marhahúsból (néha talán még teljes egészében is) állítják elő és egy kevés levagdosott sertéskövérjét adnak hozzá. Ezt azután minden sertéshúsnál olcsóbban adják, de nem nagyon olcsóbban, csak annyival, hogy erős és törvénytelen konkurrenciát csináljon a rendes húsiparosnak. A szegény vevő pedig, aki nehéz és keserves pénzét abban a reményben adta ki, hogy sertéshúst kapott, zsákbamacska játékot játszott és nem a kért, várt és megfizetett árut kapta. Ugyanez áll az úgynevezett »vegyes« vagy »betyár« kolbász esetében is. Ez is olyan zsákbamacska, amelynél csak az eladó jár jól és a vevő rosszul.

Baj van a marhahús körül is

— A húsiparnak is — mondta informátorunk —, de legfőképpen a vevőközönségnek nagy kára az, hogy a debreceni vágóhídon mindenféle marha levágását megengedik közfogyasztás céljára, még az olyan egészen tönkrement, lesoványodott szarvasmarha levágását is, amelyet, ha a közönség elevenen látna, nem venne a húsából. A marha élősúly ára kilónként 70—80 fillér. De ilyen árak mellett vannak 20 filléres marhák is, amelyeket már csak megfelelő segédlettel vonszolnak a vágóhídra. Hol van itt a húsiparosok és hol a közönség kára? A húsiparosok kára ott van, hogy egyesek ezt a 20 filléres marhát megveszik és az állat húsát, a legsilányabb árut néhány fillérrel olcsóbban adják, mint a 70—80 filléres marha húsát s a közönség, amely ma minden fillérre figyelemmel kell, hogy legyen, nem ismerve a hús származását, bedő ennek a néhány fillérnek és nem a drágább, jó húst veszi meg, hanem ezt az olcsóbb minőségűt. Az ilyen vágó tehát értéktelen, silány áruval csinál konkurrenciát a prima áruval dolgozó iparosnak. A közönség kára abból áll, hogy kidobta pénzét, mert tápérték nélküli húst kapott és alig pár fillérrel adott ki kevesebbet, mintha rendes húst vásárolt volna. A közönség nem szakértő, könnyen be lehet csapni és éppen ez történik, amikor a legsilányabb, haszontalan portékát pár fillérrel olcsóbban sózzák a nyakába, abban a meggyőződésben ringatva a vevőt hogy rendes, jó húst kapott.

— Ilyet például Szegeden nem lehet csinálni. A napokban itt járt Debrecenben a szegedi közvágóhíd igazgatója és többek között elmondotta, hogy ő éppen a szegényebb néposztály érdekében a legszigorúbban jár el ilyen esetekben és közfogyasztásra csak olyan árut enged, amely a tisztes iparnak nem csinál konkurrenciát és amit minden vevő teljes bizalommal vásárolhat. Bizony, ezen a téren ideje volna, hogy a hatóság a legerélyesebben közbelépjen.

A csínos alak titka

a jó szabású fűző és melltartó. Az új őszi modellek megérkeztek a GOLDSTEIN KAROLIN céghez. Debrecen, Miklós ucca 5 szám.

Még mindig nem jutott nyugvópontra a cipészipari bérharc

Megemlékeztünk arról, hogy a cipésziparban bérharc tört ki. A megindult tárgyalások során a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál, mint elsőfokú iparhatóságnál, tárgyalások indultak meg, amelyeken úgy a munkavállalók, mint a munkások részéről tanusított megértés következményeképen a megegyezés létre is jött és közel ötven műhely, illetve üzem tulajdonosa megállapodást is létesített a munkásokkal.

Néhány üzem azonban nem fogadta el a megállapodást és így az a veszély fenyeget, hogy a megegyezés nem jár a kívánt eredménnyel. Ezért most dr. Györki Imre képviselő és Erdei István párttitkár fölkeresték dr. Kölcsey Sándor polgármestert, akit fölkértek arra, hogy azokat az üzemtulajdonosokat, akik a megegyezést nem írták alá, békéltető tárgyalásra hivja össze, hogy velük is megállapodás jöhessen létre. A polgármesternek rövid memorandumot is nyujtottak át, amelyben elmondják, hogy a már megállapodást kötött cipészipari munkáltatók is csak addig hajlandók az iparhatóság előtt megállapított árakat fizetni, ha a többi munkáltató is ezeket az árakat fizeti. Ha megegyezés nem jöhet is létre, ez 350 cipészipari munkás egzisztenciáját érintené. Rámutat a memorandum még arra is, hogy a jelenlegi bérmegállapodásoknál különös figyelemmel voltak a tárgyalás alkalmával a kis és középipari munkáltatók érdekeire.

Indiában játszódik le
az izgalmak filmje!
Harry Piel
rejtelmes, titokzatos dzsungeldrámája:
Hindu bestiák
Bemutató ma! Vigszinház

Az Árpád téri egyházrész tanácsülése

Az Árpádtéri egyházrész tanácsa most tartotta évadnyitó tanácsülését Makláry Károly lelkipásztor elnöklésével. A tanácsülésen az egyházrészi tanácsosok teljes számban voltak jelen. Éneklés és imádkozás után Makláry Károly egyházkerületi főjegyző, lelkipásztor kegyeletes érzéssel, megható szavakban emlékezett meg az egyházkerület nagy püspökének, dr. Baltazár Dezsőnek elhunytáról, kinek áldott emlékét az egyháztanács szívében és jegyzőkönyvében örökíti meg. Az elnöklő lelkipásztor kegyeletes szavakban emlékezett meg az egyházrész egyik buzgó, hűséges és áldozatkész tanácsosának, Vértessy Benedeknek elhunytáról. Helyét a következő tanácsülés tölti be. A lelkipásztor multévi összefoglaló jelentését a gyülekezet belmissziói életéről Márki Kálmán s. lelkész olvasta fel. A mindenre kiterjedő, részletes és az egyházrész multévi lelkigondozói munkáját hiven visszatükröző lelkészi jelentést az egyházrészi tanács a legnagyobb örömmel és megnyugvással vette tudomásul és azt a presbitériumhoz beterjeszti. Ezután a lelkipásztor ismertette a következő egyházi év munkaprogramját, amely gazdag részletességgel öleli fel a belmissziói munka minden ágát. Az egyházrészi tanács a munkaprogramot teljes egészében a presbitériumhoz felterjeszti. A vezető lelkipásztor bejelentette, hogy a missziói munkák: nőegylet, leánykör, bibliakör 23-án, szerdán megkezdődnek. A tanácsülés éneklés után Makláry Károly lelkipásztor buzgó imádságával ért véget.

Hol a kapukulcs?

Két rongyos öregember áll a járásbíró előtt. Mind a kettőnek szakadt a nadrágja, a lábukon cipő helyett zsákdarabok lognak, a hajuk kócosan hull a szemükbe, egyformák teljesen. De az egyik sértett, a másik vádlott, így hát rá sem néznek egymásra.

A sértett öreg odaáll a bíró elé és előadja panaszát; a másik öreg, aki neki szomszédja, visszaélve bizalmával, meglopta őt. A kapukulcsot ugyanis kitette a kapu alá, hogy a fia be tudjon jönni, a csalárd szomszéd kilopta a kapu alól a kulcsot.

— Irtózatos hazugság! — mondja a vádlott öregember, — nekem nem kell az ő kulcsa! — Szembefordulnak egymással. — Nem szégyeled magad, te vén hülye — mondja a vádlott öreg, — megrágalmazol egy tisztességes embert! Féllábad már a sírban van!

— Sírban vagy te már egészen — replikázik a másik, — te vén bagoly! Szállj magadba inkább, ne vidd a sírba ezt a bűnt, add elő a kulcsot!

Végül is a bíró vet véget a furcsa vitatkozásnak. Ezután a nagyszámban felsorakoztatott tanukat hallgatta ki a bíróság, a tanuk azonban nem tudtak semmi lényegeset mondani, csak egy kodusaszony vallotta azt, hogy látta Deák Imrét a kulcs körül ólálkodni, azt azonban, hogy Deák a kulcsot kivette volna a kapu alól, nem látta. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentő ítéletet hozott, ami után a két rongyos öregember kifelé indult a teremből.

— Meghalási sorrendben megyünk — motyogja kifelé menet a sértett öreg és udvariasan előreengedi a felmentett vádlottat.

— De szivesen fogom a csokrot kivinni a sírodra — feleli csendesen a másik, — dögölj meg, te vén éhenkórász!

És mennek csendes beszélgetésben elmerülve, a tanuk seregétől kísérve, lefelé.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

Ifjusági munkaszolgálat Lengyelországban

Varsó, szept. 22. A minisztertanács gazdasági és szociális szempontból messzeható rendeletet fogadott el, amely Lengyelországban is bevezeti az ifjúsági munkaszolgálatot, amelynek katonai előkészítő jellege lesz, továbbra is az önkéntes jelentkezésen alapszik. Célja elsősorban az, hogy az ifjúság testi munkájával a honvédelem érdekeit és az állam gazdasági érdekeit szolgálja, másrészt pedig az, hogy az ifjúságot egyrészt a katonaságra, másrészt pedig a gyakorlati életre készítse elő. A munkaszolgálatra jelentkezők általában 2 évig teljesítenek szolgálatot. Munkaszolgálatra fiúk és lányok egyaránt jelentkezhetnek.

BARTH KÁROLY PROFESSZOR DEBRECENBEN

A török külügyminisztérium sajtófőnöke megnézte a Hortobágyo

A tudományegyetem theológiai kara, illetve dr. Vasady Lajos egyetemi professzor értesítette Debrecen város polgármesterét, hogy az egyetem meghívására e hó 27-én Debrecenbe érkezik dr. Barth Károly svajci egyetemi professzor, a világhírű református tehológus, akinek kíséretében lesz Charlotte von Kirschbaum, a titkárnője, valamint Pestalozzi Rudolf zürichi lakos. Dr. Barth Károly a meghívás folytán 28—30-án a theológiai továbbképző tanfolyamon négy előadást fog tartani. Dr. Vasady ez előadásra meghívta a polgármestert, egyben értesítette, hogy a svájci tudós és kísérete az előadások befejeztével meg akarja tekinteni a Hortobágyot, mert nagy érdeklődéssel viseltetnek a pusztai élet iránt és nagyon szeretnek lovagolni. Október elsején akarják megtekinteni a Hortobágyot és ezért kéri a polgármestert, hogy ez alkalommal lássa vendégül a svájciakat és egyben gondoskodás történjék, hogy ez alkalommal a gulyát és a ménest a vendégek megtekinthessék és láthassák a csikósok produkcióit.

Ugyancsak nevezetes vendége érkezett hétfőn Debrecennek, éspedig Burhan Berge, a török külügyminisztérium sajtófőnöke, aki feleségével, aki született magyar leány, jött Debrecenbe. Kimentek a Hortobágyra, ott megtekintették a pusztát és annak nevezetességeit, a csárdában megebédeltek és este tértek vissza Debrecenbe, ahol a Bikában szálltak meg. Kedden a város autót bocsátott rendelkezésükre, amelyen alaposan megtekintették a várost, annak intézményeit és nevezetességeit.

Kelemenné esete az irásszakértőkkel

A debreceni büntetőtörvényszék Tokay-tanácsa kedden tartotta meg a folytatólagos főtárgyalást Kelemen Antalné rágalmazási bűnperében. Ismeretes, hogy

Kelemen Antalné két debreceni irásszakértőről azt állította több levélben, hogy pénzért vagy baráti alapon hamis véleményt adtak, de az is lehet, hogy a rossz vélemény tudatlanságukon alapul.

Kelemenné ellen az állításai miatt megindult a bűnvádi eljárás rágalmazás címén. A törvényszék egy alkalommal már tartott tárgyalást az ügyben, akkor elrendelték Kelemenné elmeállapotának megvizsgálását.

Időközben kiderült az is, hogy

az irásszakértők valóban téves véleményt adtak,

Kelemenné ellen azonban tovább folyt az eljárás és így került ügye kedden ismét a törvényszék elé. Ismertették az elmeszakértői véleményt, amely szerint az asszony épelméjű ugyan, de abban az időpontban, amikor megírta a leveleket, nagyfokú idegességben szenvedett. A törvényszék végül is bűnösnek mondotta ki Kelemen Antalnét négyrendbeli rágalmazás vétségében és ezért

tizenöt napi fogházbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

Megállapította indokolásában a bíróság, hogy Kelemen Antalné, amikor a rágalmazó leveleket megírta, ideges lelkiállapotban volt és ezt az idegességét az az irásszakértői vélemény okozta, amely később tévesnek bizonyult.

Az ítélet kihirdetése után a tanácselnök megkérdezte Kelemennét, hogy megnyugszik-e az ítéletben.

— Fellebbezek, kérem szépen — válaszolta Kelemenné, — mert nem akarok büntetett előéletű lenni.

— Hát nem is lesz büntetett előéletű, mert fel van függesztve az ítélet. Nem kell leülni a tizenöt napot, hacsak közben nem csinál megint valamit.

— Szóval akkor ez nem számit büntetett előéletnek? — érdeklődött Kelemenné.

— Nem, nem, ha mondom — szólt most már türelmetlenül az elnök.

— No jó, de én ehhez nem értek!... — csóválta a fejét töprengve Kelemenné. — Én nem tudom, hogy van ez.

— Hát kitől akarja megkérdezni, a péktől vagy éntőlem, a főtárgyalási elnöktől?! — kiáltott rá most már ingerülten dr. Tokay tanácselnök.

Erre aztán Kelemenné kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben.

BŐRKABÁTOT
retikül, mindennemü bőrtárgyat ujjá fest TÓTHFALUSY villanyerőre berendezett bőrfestő üzeme, Cegléd ucca 7. sz

Anyakönyvi hírek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 22-én, kedden a következő bejelentések történtek:

Születések: Szitás István soffőr, fia István; Pásti Gábor béres, fia Gábor; Kalonka Gábor fm., fia Gábor; Klein Imre gazd. ispán, fia Tibor; Szabó Lajos napsz., leánya Ilona. Dede József cipőfelsőrészkészítő, leánya Margit; Kövér István fm., fia Sándor; Tóth Ferenc napsz., fia József; Tausz Jenő ügynök, fia István; Csáki Gyula kövező, fia Imre; Rácz István útkaparó, leánya Erzsébet; Györfi Sándor napsz., leánya Eszter; 4 halvaszületés és 2 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Özv. Rácz Imréné r. kth., 54 éves, Simonffy u. 39. Özv. Csizmadia Sámuelné ref., 57 éves Hajduszoboszló. Varga Lászlóné ref., 59 éves, Hajduhadház.

Greta Garbo visszavonul a filmtől

London, szept. 22. Greta Garbo, a híres filmcsillag, a Stockholmtól 50 kilométerre fekvő Harbyban birtokot vásárolt XVI. századbeli kastélyai, mely valaha a Leuhusen-család tulajdona volt és nagykiterjedésü pompás parkban fekszik. Ugy tudják, hogy a művésznő teljesen vissza akar vonulni a filmezéstől és még jelenleg készülő „Camille" című filmjét sem fejezi be, miután teljesen megtörte Irving Thalberg, a híres rendező halála, aki Svengali-szerü titokzatos befolyást gyakorolt rá.

Rendőrtisztek céllövő versenye

Budapest, szeptember 22. A Rendőrtiszti Atletikai Club hétfőn rendezte meg országos rendőrtiszti céllövő versenyét, amely miniatür puska és szolgálati pisztoly versenyszámokból állt. A miniatür puskaversenyben első Domby Jenő rendőrszámvevőségi tanácsos lett. A csapatversenyben a vidéki főkapitányság tiszti csapata nyerte az I. díjat. A győztes csapat tagjai: Domby Jenő, Sallér Ignác, Gál Dániel, Zsáry Árpád, Szalka Lajos és Hollósi József voltak. A szolgálati pisztolyversenyben első lovag Zirchy Dezső rendőrfelügyelő. A csapatversenyt a budapesti főkapitányság tiszti csapata 108 találattal nyerte a vidéki főkapitányság 105 találatával szemben.

Segitséget kér Debrecen társadalmától a debreceni református diákevangelizáció

Az új tanév elején minden figyelem újra a szenvedő és küzködő magyar diákság felé fordul. Vérmes reményei épen nincsenek ma ennek a minden oldalról sanyargatott trianoni ifjúságnak, de változatlanul igyekszik tartani a nivót s testileg-lelkileg edzi magát arra a harcra, mely előtte áll s amelynek végcélja természetesen Nagymagyarország.

Ezzel a magyar református diáksággal foglalkozik már 15 esztendeje a Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége. Benne egyrészt maga magát neveli, istápolja és irányítja a kálvini eszmék magyar ifjúsága, másrészt hivatalok, egyházi vezetők igyekeznek jelenéről, jövőjéről is gondoskodni.

Nagy nehézségek elé néz azonban ebben az esztendőben is a Szövetség. Anyagi alapja még inkább, mint eddig: csakis a jó szívvel támogató, megértő, áldozatkészségben van s így — hogy vállalt munkájában — ezentúl se kelljen megtorpannia: újra a református magyar társadalom jó indulatú pártfogását kéri.

Az anyagi támogatás egyformán lehet havi, heti, vagy természetbeni megajánlás. A havi megajánlas 50 fillértől kezdődhetik, a heti hetenkénti 1 ebédből. A természetbeni segitség élelem, ruha, bútor vagy esetleg lakás is lehet.

Bárminemü adományról a központba, Eötvös u. 1. (október 1-től Kálvin-tér 11.) kéri az értesítést a Szövetség debreceni csoportja. Az adományok később — az eddigi gyakorlat szerint — nyilvánosan nyugtázva lesznek.

Háztartási alkalmazottat keres?
A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

A gazda nem drágit, a hentes panaszkodik, mi hát az oka a drágaságnak?

Mindent felemésztenek a közterhek és a közönség károsodik a tisztességtelen verseny miatt

A városi törvényhatósági mezőgazdasági bizottság legutóbb tartott ülésén a gazdák felháborodva, erélyesen tiltakoztak ama tendenciózus beállítás és híresztelés ellen, hogy a drágaságnak ők az okai. Indítványt is fogadott el a bizottság és ennek értelmében a törvényhatósági bizottságot kérik fel, hogy e tiltakozásnak országos jellegjej is kifejezést adjon.

A gazda nem drágít

A gazdák felháborodásának minden alapja meg is van. Kétségtelen, hogy eddig az élőállat ára alacsonyabb volt, de ennek igen szomorú oka volt. A gazda ugyanis a nagy takarmányinségben, az éveken át sorozatosan jelentkezett elemi csapások súlya alatt kénytelen volt magát, családját, gazdaságát és megmaradt néhány állatát fentartani és a közterheket viselni. Az állatállomány már ezért is megcsappant, de csökkent a létszám a kissé erőszakolt export miatt is, amely a sertéslétszámot apasztotta meg erősen. De a gazda kénytelen volt elkótyavetyélni állatait, mert takarmány, kukorica nem volt, pénzre pedig szüksége volt. Most azután a sors jó rétet, jó legelőt, jó termést adott, a gazda el tudja tartani jószágát, nem kénytelen jóval értéken alul állatait piacra vinni, kötelezettségeinek, szükségleteinek eleget tud tenni egyelőre terméséből is. Természetes, hogy igyekszik állatállományát nemcsak megtartani, hanem azt feljavítani és szaporítani is. A hízlalás is kezd végre nem ráfizetős üzlet lenni, amikor bő terméső kukorica áll a gazdának rendelkezésére. A sertés élősúly kilója így érte el tehát az egypengős árat.

A drágaság a húsiparosok szempontjából

Felmerül most már a kérdés, hogyan áll akkor a drágaság kérdése a húsiparosok szempontjából. E tekintetben a debreceni húsipar egyik legtekintélyesebb reprezentánsa ezeket mondja:

— A debreceni hentesek igen pontos és ellenőrizhető számítás alapján állapítják meg az árakat és pedig a szociális elvek szem előtt tartásával. A sertésnek azon részeit, amit a szegény néposztály vásárol, jóval olcsóbban árusítjuk, például a fejet, körmöt, vékonyoldalt, böröshúst, nyugodtan merem állítani, hogy az egész országban mi áruljuk a legolcsóbban. Ezzel szemben természetesen a töviskest, karajt és a combot drágábban is kell adnunk. Ne tessék azonban elfelejteni, hogy a legdrágább húsból, a karajból összesen 5—6 kg. van egy sertésben. Áraink a népélelmezési cikkekben 25—30, a finom húsárukban pedig 20—25 százalékkal olcsóbbak a pesti áraknál, az élősertés árdifferencia pedig csak 4—5 százalék. Éppen ezért nem vagyunk versenyképesek, mert legjobb esetben 6—8 százalék hasznot vagyunk képesek elérni akkor, amikor 20 százalék haszonkulcs alapján fizetünk adót.

A közterhek mindent felfalnak

— Ma egy százhatvan kilós sertés ára 160 pengő, fizetünk utána hat és félszázalék forgalmi adót, azaz P 10.40-et, 8.16 vágóhídi illetéket és húsfogyasztási adót, 1.50 pengő adóelőleget, ezenkívül vásárpénztári illetéket, vágatási díjat, fuvart, szalmát a perzseléshez, úgy, hogy üzemi költséggel együtt egy ilyen súlyú sertést 40 pengő adó és rezsi terhel. Egy 160 kilós sertés 25 kg-t veszít, így tehát 135 kg. áru 200 pengőnkben van, azaz átlagosan a sertésnek minden része 1.50-be kerül. Ha most már azt számításba vesszük, hogy egyes részeket 50—70—90 és 1.10-es árakon árusítunk, az 1.80 csontnélküli és két pengős karajár föltétlenül indokolt.

Amiben a közönség károsodik

— A kereseti lehetőségek nagyon csekélyek és ennek kényszere alatt nem egy húsiparos olyan módozatok mellett igyekszik »versenyképes« lenni, olyan eszközökkel igyekszik hasznot produkálni és zsebrevágni, ami a tisztes ipari felfogással meg nem egyezik, a közönséget pedig megkárosítja. Ilyen a »vegyes« darált hús« árusítása. A meg nem engedett nagyobb hasznot itt úgy érik el egyesek, hogy a gyes darált húst a legnagyobb részben marhahúsból (néha talán még teljes egészében is) állítják elő és egy kevés levagdosott sertéskövérjét adnak hozzá. Ezt azután minden sertéshúsnál olcsóbban adják, de nem nagyon olcsóbban, csak annyival, hogy erős és törvénytelen konkurrenciát csináljon a rendes húsiparosnak. A szegény vevő pedig, aki nehéz és keserves pénzét abban a reményben adta ki, hogy sertéshúst kapott, zsákbamacska játékot játszott és nem a kért, várt és megfizetett árut kapta. Ugyanez áll az úgynevezett »vegyes« vagy »betyár« kolbász esetében is. Ez is olyan zsákbamacska, amelynél csak az eladó jár jól és a vevő rosszul.

Baj van a marhahús körül is

— A húsiparnak is — mondta informátorunk —, de legfőképpen a vevőközönségnek nagy kára az, hogy a debreceni vágóhídon mindenféle marha levágását megengedik közfogyasztás céljára, még az olyan egészen tönkrement, lesoványodott szarvasmarha levágását is, amelyet, ha a közönség elevenen látna, nem venne a húsából. A marha élősúly ára kilónként 70—80 fillér. De ilyen árak mellett vannak 20 filléres marhák is, amelyeket már csak megfelelő segédlettel vonszolnak a vágóhídra. Hol van itt a húsiparosok és hol a közönség kára? A húsiparosok kára ott van, hogy egyesek ezt a 20 filléres marhát megveszik és az állat húsát, a legsilányabb árut néhány fillérrel olcsóbban adják, mint a 70—80 filléres marha húsát s a közönség, amely ma minden fillérre figyelemmel kell, hogy legyen, nem ismerve a hús származását, bedő ennek a néhány fillérnek és nem a drágább, jó húst veszi meg, hanem ezt az olcsóbb minőségűt. Az ilyen vágó tehát értéktelen, silány áruval csinál konkurrenciát a prima áruval dolgozó iparosnak. A közönség kára abból áll, hogy kidobta pénzét, mert tápérték nélküli húst kapott és alig pár fillérrel adott ki kevesebbet, mintha rendes húst vásárolt volna. A közönség nem szakértő, könnyen be lehet csapni és éppen ez történik, amikor a legsilányabb, haszontalan portékát pár fillérrel olcsóbban sózzák a nyakába, abban a meggyőződésben ringatva a vevőt hogy rendes, jó húst kapott.

— Ilyet például Szegeden nem lehet csinálni. A napokban itt járt Debrecenben a szegedi közvágóhíd igazgatója és többek között elmondotta, hogy ő éppen a szegényebb néposztály érdekében a legszigorúbban jár el ilyen esetekben és közfogyasztásra csak olyan árut enged, amely a tisztes iparnak nem csinál konkurrenciát és amit minden vevő teljes bizalommal vásárolhat. Bizony, ezen a téren ideje volna, hogy a hatóság a legerélyesebben közbelépjen.

A csínos alak titka

a jó szabású fűző és melltartó. Az új őszi modellek megérkeztek a GOLDSTEIN KÁROLIN céghez. Debrecen, Miklós ucca 5 szám.

Még mindig nem jutott nyugvópontra a cipészipari bérharc

Megemlékeztünk arról, hogy a cipészipariban bérharc tört ki. A megindult tárgyalások során a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál, mint elsőfokú iparhatóságnál, tárgyalások indultak meg, amelyeken úgy a munkavállalók, mint a munkások részéről tanusított megértés következményeképen a megegyezés létre is jött és közel ötven műhely, illetve üzem tulajdonosa megállapodást is létesített a munkásokkal.

Néhány üzem azonban nem fogadta el a megállapodást és így az a veszély fenyeget, hogy a megegyezés nem jár a kívánt eredménnyel. Ezért most dr. Györki Imre képviselő és Erdei István párttitkár fölkeresték dr. Kölcsey Sándor polgármestert, akit fölkértek arra, hogy azokat az üzemtulajdonosokat, akik a megegyezést nem írták alá, békéltető tárgyalásra hivja össze, hogy velük is megállapodás jöhessen létre. A polgármesternek rövid memorandumot is nyujtottak át, amelyben elmondják, hogy a már megállapodást kötött cipészipari munkáltatók is csak addig hajlandók az iparhatóság előtt megállapított árakat fizetni, ha a többi munkáltató is ezeket az árakat fizeti. Ha megegyezés nem jöhet is létre, ez 350 cipészipari munkás egzisztenciáját érintené. Rámutat a memorandum még arra is, hogy a jelenlegi bérmegállapodásoknál különös figyelemmel voltak a tárgyalás alkalmával a kis és középipari munkáltatók érdekeire.

Indiában játszódik le az izgalmak filmje!

Harry Piel

rejtelmes, titokzatos dzsungeldrámája:

Hindu bestiák

Bemutató ma! Vigszinház

hirek

Mindentudó

A »Debreceni Független Ujság« pártoktól független politikai napilap.

Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.**

Előfizetési ára: **egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy hóra 1.80 pengő.** Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap **6 fillér**, vasárnap **16 fillér.**

Ügyeletes gyógyszertárak. Ezen a héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kigyó", Mihalovits Jenő, Piac u. 33. Telefon 30-95. „Magyar Korona", Péterfia u. 10. Telefon 16-06. „Csillag", Árpád tér 1. Telefon: 29-32. „Sas", Hatvan ucca 70. Telefon 11-39. „Szent Háromság", Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14. Telefon: 17-09.

RÁDIÓMÜSOR:

SZERDA, SZEPTEMBER 23.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Élrend.
10: Hírek.
10.20: „Beszédes számok." Irta: Nagy Sándor dr. (Felolvasás).
10.45: „Mit eszik a magyar nép?" — Irta: Faragó Kincs Irma (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó a Egyetemi templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Endre Béla énekegyüttese.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara.
14.40: Hírek, élrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: A rádió diákfélórája. „A levegő meghódítása." Irta: Bánki Sándor (Felolvasás).
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Bodrics Béla és cigányzenekara.
18: „A francia nemzeti bank." Boér Elek előadása.
18.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. — Lanner és Strauss művek.
19.45: „Sztatoszféra." Molnár Sándor csevegése.
20.15: Gitár-est. Rendező: Náday Béla. Vezényel: Bertha István.
21.20: A rádió külügyi negyedórája.
21.35: Hírek, időjárásjelentés.
21.55: Tánczeneközvetítés a Gellért-szállóból. Komor Géza jazz-zenekara játszik.
23: Kamarazene (Hanglemezek).
0.05: Hírek.

Budapest II.

18.30: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura).
19: „Az angol lira." Szentkuthy Miklós előadása.
20.30: Hírek.
20.55 Versenyművek. (Hanglemezek.)

— **Az árpádtéri egyházrész** belmissziói munkái 23-án, — szerdán megkezdődnek. Nőegyleti és leányköri összejövetel szerdán délután 4 órakor, bibliakör szerdán délután 6 órakor a Kassa út 12. sz. alatti gyülekezeti teremben.

x **Polster Márta** okl. énektanár megkezdte tanítását Egymalom u. 7. alatt.

Felejthetetlen élmény lesz az olimpiai bajnokok debreceni küzdelme

Október 4-én az MBSz keleti kerületének ünnepélyén és versenyein első alkalommal látja Debrecenben a szabadstilusú birkózást, amelyben két olimpiai bajnokságot szereztek birkozóink Magyarország számára. Kárpáthy és Zombory ma a szabadstilusú birkózás legnagyobb világhírességei, míg Lőrincz, Keresztes és dr Papp László a görög-római birkózás páratlan képességű mesterei. Az ünnepély és a verseny többi résztvevői, mint Abdurrahmin Sacharia török birkozó, a Balkán olimpia egyik győztese, Tóth Ferenc és Virág Ébner Európabajnok, Palotás, Richeczky, Vincze, Sóvári, Tarányi országos bajnokok, mind világklasszist jelentenek.

Steinfeld István kerületi elnök, dr Lengyel Zoltán főorvos, h. elnök, Brassay Károly ügyvezető elnök, Stern Ferenc előadó és Darvas h. előadó nem kímélnek időt és fáradságot s készítik elő a nemzetközi jelentőségű versenyt.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1911 SZEPTEMBER 23. SZOMBAT. A város jogi és pénzügyi bizottsága Vásáry István előadásában megkezdte a költségvetés tárgyalását és azt általánosságban irreálisnak és kritikátlannak találta.

A debreceni felső kereskedelmi iskola gyorsíró körének elnöke lett Braun Imre, alelnökök Klein Jenő, Kischka Vince, titkár Grósz Imre, főjegyző Lévay Béla, főpénztáros Felbermann Zsigmond, főellenőr Miklós Ferenc, főkönyvtáros Kaufmann József.

1916 SZEPTEMBER 23. SZOMBAT. Dobrudzsában az oláhok menekülésszerűen futnak vissza. Az erdélyi fronton nem történt nevezetesebb esemény. Egy repülőgépünk a déli Adrián elsülyesztett egy francia buvárhajót.

A „Marci" című operettben nagy sikrt aratlak Várnay László, Kassay Károly, Horváth Nusi és Bálint Béla.

1926 SZEPTEMBER 23. CSÜTÖRTÖK. A debreceni rendőrkapitányság képviseletében a berlini nemzetközi rendőri kongresszusra dr. Porubszky Gyula rendőrtanácsost küldték ki.

— **Az egyetem tanévnyitása.** A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem csütörtökön, október 1-én délelőtt tartja tanévnyitó ünnepélyét. Az ünnepély délelőtt fél 12 órakor kezdődik az egyetem aulájában, ezt megelőzően fél 10 órakor a református Nagytemplomban istentisztelet lesz. A tanévnyitón az érdeklődőket szívesen látja az egyetemi Tanács. Az ünnepélyen megjelennek dr. Szily Kálmán és dr. Johann Béla államtitkárok is.

FÉRFI, NŐI RUHÁIT szárazon vegyileg tisztitja LENGYEL, Csapó u. 24. Batthyányi u. 1.

— **Kulcsár István az Ady-társaságban.** Vasárnap délután 6 órai kezdettel a Kollégium dísztermében az Ady-társaság érdekes előadást rendez, amelynek középpontjában dr. Kulcsár Istvánnak, a neves ideggyógyásznak és pszihopatológiai írónak »Ady magaszerelme« című előadása áll.

— **A Református Tanítók Vegyeskara** pénteken d. u. öt órakor a próbateremben — Füvészkert ucca 2. szám — közgyülést tart. Tárgysorozat: Jelentés a mult évről, a pénztárvizsgálásról és tisztújítás. A működő és pártoló tagokat ezúton hívja meg az elnökség.

— **Halott a kormánykeréknél.** Szörnyű autótragédia történt Newyorkban, a Columbus Circle környékén. Feltűnő lassúsággal haladt egy autó az uccán, de aztán hirtelen vadul száguldozni kezdett. Sikoltozva ugráltak félre az emberek. De sokan nem tudtak menekülni. Az autó keresztülhajtott vagy féltucat emberen, megölte Isac Marguiles 45 éves munkást, összetört mindent, ami az útjába került s végül is belerohant egy üzlet kirakatába. A szerterepülő üvegdarabok öt embert megsebeztek. Az autó végre megállt. Kinyitották az ajtaját. A kormánynál egy halott férfi ült. Megállapították, hogy Isidor Mosson-nak hívták és szivszélhüdésben hirtelen meghalt a volán mellett...

x **Sírkőavatás.** Néhai megboldogult Friedländer Márton sírkőavatása folyó hó 24-én, csütörtök reggel 9 órakor lesz.

Bundák, szőrmék, prémezések legolcsóbban **Erdélyi Erzsébet szücsnél**, Piac ucca 41.

— **Beiratkozások a városi zeneiskolában.** Debrecen sz. kir. város zeneiskolájában beiratkozások még folynak az összes tanszakokra, naponta d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig. Tandíj havonta 8 P, 10 P és 12 P. Beiratási díj 6 P. Zenei előkészítő (ovodába) havi 3 P. Fuvószakok és nagybőgő tanítása ingyenes, csupán a beiratási díjat kell megfizetni. Bővebb felvilágosítást a zeneiskola titkári hivatalában Vár u. 1. Telefon: 33—96. sz.

— **Az úri és női fodrász segédek** szerdán este fél 8 órakor Simonffy ucca 2-c. II. em. körhelyiségben fontos szakmai ügyekben saját érdekükben jelenjenek meg.

HEGEDÜS KATA
női kalapszalonja
Rákosi Jenő u. 4. I. em.
Modellkalapok előnyös árban.

x **Retikült, böröndöt,** iskolatáskát készítőnél vegyen. Feuermann böröndösmester Piac u. 26.

— **Egyévi börtön betörésért.** Szántai György rovottmultu asztalosségéd az idén tavasszal betörést kisérelt meg Juhász József tanító lakásán. Rajtacsípték, de elmenekült. Később azonban elfogták, amikor Fried Zoltán kereskedőtől tiz kió zsírt ellopott. Kedden került a törvényszék elé. Beismerő vallomást tett s egyévi börtönre büntették.

Venni akar valamit?
A Független Ujság hirdetése biztosan hozzájuttatja a kivánt tárgyhoz.

Megtérül fáradsága, ha felkeresi
Frisch József ékszerészt
Szent Anna u. 5.
Ékszerjavítások szakszerűen, olcsón készülnek.

Nemzetközi kalandor mulatott Budapesten

Budapest, szeptember 22. Az egyik nagy fővárosi mulatóban ismeretlen megjelent egy elegánsan öltözött 40év körüli férfi. Erik Högbergnek mondotta magát, kijelentette, hogy svéd katonatiszt, aki különféle hivatalos ügyek miatt tartózkodik Budapesten. A főpincérnek többszöri mulatás számlája fejében 800 pengővel adósa maradt; azt mondotta, hogy pillanatnyi pénzzavarban van, mert a pénze nem érkezett meg hazulról.

Egy napon az állítólagos svéd katonatiszt kimaradt a mulatóból. Érdeklődni kezdtek utána és akkor kiderült, hogy nem svéd katonatiszt, hanem nemzetközi kalandor. Feljelentést tettek ellene a főkapitányságon, ma délelőtt előállították szallodai lakásáról és kihallgatása utan letartóztatták.

Intézeti ruhák
előirás szerint legújabb divatú bakfis- és gyermekruhák, kabátok készülnek
MIKLÓS PIRI
gyermekruha szalonjában, Piac ucca 30.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál** reggel éhgyomorra 1 pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvíz a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a vérkeringést megélénkíti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt.

— **VIII. Edvárd megkapta az első koronázási ajándékot a kanadai indiánoktól.** Az Oree indiánok teljes harci díszbe öltözött küldöttsége — mint Ottawából jelentik — felkereste Tweedsmuirt, Kanada főkormányzóját és ünnepélyesen a törzs tiszteletbeli tagjává és nagyfőnökévé avatta és Okemov Otataowkew főnöki melléknévvel ruházta fel, ami azt jelenti, hogy „A Mesék Elbeszelője" — célzásul arra, hogy a főkormányzó, mielőtt politikai pályára lépett és főnemesi rangot kapott, John Buchan neven ismert regényíró volt. A küldöttség egyszersmind átnyujtotta a törzs koronázási ajándékát VIII. Edvárd király számára, egy színes üveggyöngyökkel gazdagon hímzett díszes indián koronázási palástot, amelyet a főkormányzó azonnal a londoni Buckingham királyi palotába küldött. Ez az első koronázási ajándék, amelyet a király kapott.

Kérje minden üzletben KLEIN GÉZA jóizü kenyerét Árpád tér 13. Telefon: 28—34.

— **A sikkasztó az ítélethirdetéskor tudta meg, hogy milliós örökséghez jutott.** A londoni büntető bíróság sikkasztás miatt tizenkéthavi fogházra ítélte Burfield György kereskedelmi alkalmazottat. Miatt az eljárás folyamatban volt, a vádlott ügyvédje útján értesült, hogy természetes atyja, aki életében nem ismerte őt el, meghalt és 66.000 fontra (több mint egymillió pengőre) rugó vagyonának haszonélvezetét ráhagyta. A bíró az ítélet kihirdetése után szerencsét kívánt az elítéltnek, hogy sorsa ily váratlanul jobbra fordult és kifejezte reményét, hogy saját kárán okulva, nem fog olyan alkalmazottat tartani, aki őt meglopja.

x **Ha otthonát elhagyja** s Budapestre visz útja, keresse fel a Park szállodát, ott elfeleiti bújat-bnját.

d5417—1936. tksz.

ÁRVERÉS

Kóhn Lipót „Salgó" likőr és rumgyár végrehajtónak Holb Imre b.-ujvárosi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 158 P 31 fill. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a debreceni kir. járásbíróság területén levő Balmazujváros községben fekvő s a balmazujvárosi 158. sz. betétben A 1. 1—2. sor 1984 és 1985 hrsz. a. felvett 283 öl területű Kossuth u. 2. sz. ház, udvar és szántóra 3722 ar. P kikiáltási árban elrendelte. Az árverést 1936. évi október hó 19. napjának d. e. 10 órakor Balmazujváros községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan az árverési hirdetmény 1. pontjának feltüntetett áraknál alacsonyabb áron el nem adható.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban kiküldöttnél letenni és az árverési feltételeket aláírni.

Debrecen, 1936 jún. hó 15. napján.

Debreceni kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

MEGHIVÓ.

A Debreceni Faipar és Faforgalmi Részvénytársaság f. a. debreceni cég Debrecenben, a Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi r. t. Ferenc József út 32. szám alatti üzleti helyiségében 1936 október 1-én déli 1 órakor tartja ezévi rendes közgyűlését, melyre a tisztelt részvényeseket ezúton hívják meg

a Felszámolók.

Tárgysorozat:

1. Az 1936 március 31-i kimutatás előterjesztése és a felszámolók és a felügyelőbizottság ezekre vonatkozó jelentéseinek ismertetése.
2. Határozathozatal a felszámolók és a felügyelőbizottság részére a lefolyt évre megadandó felmentvény tárgyában.
3. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés: A részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legalább 4 nappal a közgyűlést megelőzően a társaság irodahelyiségében, vagy a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjánál letéti elismervény ellenében letétbe helyezni.

Kimutatás 1936 március 31-én: Vagyon: Adósok P 2960.—, Veszteség: Mult évről áthozott P 25.897.— Folyó évi P 143.—, együtt P 26.040.—, összesen P 29.000.—. Teher: Részvénytőke P 25.000.—, Értékesökkentési tartalék P 4.000.—, összesen P 29.000.—. A felszámolók. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság.

36453—1936. II. HIRDETMÉNY. Értesitem az érdekelteket, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr azoknak a szakvizsgát tett erdőőröknek, akik egy szolgálatadónál legalább 30 éven át állottak alkalmazásban és szolgálatukat mindenkor példás magatartással és odaadó hűséggel látták el, elismerő oklevelet kíván adományozni. A kitüntetés adományozásának az előkészítése céljából felhivom az érdekelt erdőbirtokosokat, hogy az alkalmazásukban álló kitüntetésre érdemes erdőőri, vagy erdőgazdasági szakvizsgát tett egyének nevét, szolgálati beosztását és idejét, lakhelyét, életkorát, családi állapotát, szolgálati magatartását és érdemességét, végül azt a körülményt, hogy a szakvizsgát hol és mikor tette le és hogy kitüntetve még nem volt, legkésőbb f. évi szeptember hó 25-ig jelentsék be. A bejelentéshez csatolandó fentebb elsorolt körülmények igazolását tartalmazó helyhatósági bizonyitványt. Debrecen, 1936 szeptember hó 15. Polgármester.

SPORT

•SPORTNAPLÓ•

A Bocskay vasárnapi veresége érthetően általános megdöbbenést keltett Debrecenben. Már ugyanis mindenki azt hitte, hogy a Bocskay csapata visszafoglalja régi pozicióját és a szép start után hideg zuhanyként jött ez a szégyenteljes vereség, aminek következményeit csak súlyosbítja az a körülmény, hogy teljesen reális játékban szenvedte el a debreceni csapat. Sőt az ellenfél egyik szabályos gólját még nem is adta meg a biró. Herzog Edvin is elismerte a vereség megérdemelt voltát és úgy nyilatkozott, hogy a Bocskay csapatán a fáradság jelei voltak észlelhetők. Ez olyan érthetetlen dolog, amellyel szemben még a legelső futbalszakértők is tanácstalanul állanak. Hogyan lehet fáradt egy csapat, amelyik a nyári pihenő után hetenkint egy mérkőzést játszott és a Ferencváros kivételével nem kapott erősebb ellenfelet? Mit szóljon akkor a bécsi Austria, amely a bajnoki forduló után turázott, majd a Középeurópai Kupa fárasztó küzdelmei után pihenő helyett nyomban egy nehéz angol—skót turát bonyolított le, ugyancsak pihenő nélkül kezdte a bajnoki mérkőzéseket és közben lejátszotta a KK döntőit is, amelyekből győztesen került ki? Az Austria hivatkozhatna fáradságra, de a Bocskaynál ilyesmiről szó sem lehet, legfeljebb csak akkor, ha tréningmódszerben súlyos hiba volna felfedezhető. És ebben van az igazság. Csodálatos, hogy Herzog Edvinnel egyetértésben a Bocskay egyik legkomolyabb játékosa is úgy nyilatkozott, hogy a csapat fáradt. Hír szerint a Bocskay vezetősége máris intézkedett, hogy a tréningek körül változások történjenek. Valószínűleg új trénert kap a csapat.

*

A Diószegi úti pályán vasárnap több, mint 1000 főnyi közönség nézte végig a bajnoki küzdelmeket. A pályán lezajló harcok azonban meg sem közelítették azokat a jeleneteket, melyek a telt tribünön játszódtak le. Uj hang és eddig még ismeretlen durva viselkedés lett urrá a debreceni közönség egyik jelentős rétege köreben, olyan hang, amelyhez az úri gondolkozású és mindig fegyelmezetten viselkedő, igazi debreceni sportközönség eddig nem szokott hozzá. A vasárnapi sorozatos nézőtéri botrányoknak máris két következményük van. Először is egy tucat rendőr terhelte meg a kasszát, másodszor pedig százak fogadták meg, hogy nem mennek többé amatőr mérkőzésre, mert testi épségüket nem érzik biztonságban. Évek keserves munkájával sikerült csak közönséget verbuválni az amatőr mérkőzések számára és most néhány izgága nézö ezt a eredeményt és munkát egyszerre rombadönti. A rendező egyesületeket vádoljuk a történtekért, mert az utszéli hangot használó nézők kivezetésével könnyen el lehetett volna fojtani a botrányt. Reméljük, hogy az alszövetség és az egyesületek közös erővel meg fogják találni a módját annak, hogy a pályákon ismét helyreálljon a rend.

*

Szerdán lesz Budapesten a válogatott trial a,melynek alapján állítják össze az osztrákok ellen vasárnap pályára lépő magyar csapatot. Ez a mérkőzés az Európai Kupáért játszódik le, tehát az eredménynek súlyos jelentősége van. A trial után egy budapesti kombinált játszik a bukaresti CFR csapatával, amelyben Avar lesz a balösszekötő.

*

Az elmaradt Szeged—III ker. mérkőzésért a rendező Szeged 1700 pengő kártérítést kér a Játékvezetők Testületétől. A kijelölt és távolmaradt Fenyő bíró azzal mentegetőzik, hogy nem tartózkodott Budapesten s így nem volt tudomása arról, hogy őt küldték ki Szegedre.

*

Markos csapata, a Rennes, vasárnap 3:1-re kapott ki Móré csapatától, a Lilletől. A híradás azonban nem említi meg, hogy Markos játszott-e már. Itt említjük meg, hogy Návay három hónapi várakozás után szintén francia csapathoz szerződött és repülőgépen útazott Franciaországba, hogy helyét elfoglalhassa.

Értékes karkötő egy szegény asszonynál

Az egyik debreceni ékszerüzletbe egy szegényasszony állított be és értékes karkötőt kinált eladásra. Olyan nevetségesen olcsó árat kért azonban a karkötőért, hogy az ékszerész nyomban látta, hogy a karkötő nem rendes úton kerülhetett az asszonyhoz. Értesítette tehát a rendőrséget, amely az ékszert lefoglalta és ezuton is kéri a karkötő igazi tulajdonosát, hogy jelentkezzék. Az ékszer leirása a következő:

22 gramm súlyú, 18 karátos, fonott aranyláncból készült karperec, mely kerek arany vésett rámába kapcsolódik. E rámán keskeny vékony lemezből, kereken felsodort koszorú van, amelynek közepe fekete domború zománc, ötágú virágot ábrázoló cirádában, mely a zománc közepén fekszik 6 valódi gyémánt, középen egy drb 3 Oszázados és körül 5 drb egyenként 8 százados súlyú gyémánt.

METEOR MOZI MÜSORA

Szerdán:
»A MOSZKVAI NASZ«, izgalmas dráma az orosz cári udvar életéből **Camilla Horn, Petrovics Iván Halmay Tibor** főszereplésével. — Megelőzi: »**Paramount világhiradó**«. Előadások: 7—9 órakor.

KÖZGAZDASÁG

CSÖKKENT A VÉTELKEDV A GABONAPIACON

Határidőüzlet: októberi rozs 13.30—13.40, zárlat 13.30—13.32, márciusi rozs 13.87—13.95, zárlat 13.92—13.94.

Szeptemberi tengeri 12.47, 12.55, zárlat 12.50—12.55, májusi tengeri 11.23 11.31, zárlat 11.28—11.28.

Készárueladások: tiszavidéki búza, 80 kgos 17.00, 300 m 16.92 és fél, 450 m 16.95, 300 m 16.90, 450 m 79 kg 16.85.

Felsőtiszai 150 m 80 kgos 17.00, 150 m 16.85, 600 m 17.00, 600 m 16.90, 150 m 16.95, 150 m 16.85, 300 m 16.65, 300 m 79 kg 16.85, 150 m 79 kg 16.75, 300 m 78 kg 16.50.

Rozs: 150 m 12.65.

Árpa: 150 m 12.40, 300 m 17.25, zab: 300 m 13.80, 300 m 13.70, 150, m 13.65.

Az árjegyző bizottság megállapitása szerint a zab 5—10, a tengeri alsó árhatára 10 fillérrel magasabb, a többi cikk ára változatlan.

80 kgos tiszavidéki búza 16.75—17.00, felsőtiszai 16.70—16.95, egyéb 16.65—16.85, rozs 12.60—13.00.

Takarmányárpa 11.70—12.60, sörárpa 15.00—18.75, zab 13.60—13.95, tengeri 12.70—12.85.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angol font 17.10—71.30, 100 cseh korona 13.30—14.20, 10 dinár 7.80—7.95, 100 dollár 337.00—341.00, 100 francia frank 22 30—22.50, 100 lei 2.80—3.00, 100 lira 29.90—30.25 (Az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével), 100 schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 110.70—111.65.

DEBRECENI ÁLLATVÁSÁR

Lófelhajtás 271, eladás 89, szarvasmarhafelhajtás 715, eladás 472. Árak: jóminőségü vágómarha 48—60, közepes 38—48, borjú 62—92, növendékmarha 45—60, tinóökör 46—56, fejőstehén darabja 180—440, vágóló 55—150, silány igás 80—125, közepes igás 130—250, jó igás 280—350, kocsiló 400 és feljebb. Irányzat lanyha.

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

Apróhirdetések

Levelezés

Mint csodáról beszélnek a **98 filléres** hosszu ujju női divat bluzainkról

HAVAS
Harisnyaház
Bádogos u. 1.

Iskolaruhák,
fiú télikabátok és lengyel bundák óriási választékban Weisz Sándor férfi ruha áruházában, Csapó u. 10. 4911

Borostyán padlólakk
1.76. Auspitz festéküzlet Csapó u. 16. sz. 2741

Budai
kiskocsmák hangulata a **Bagolyvár vendéglőben.** Uri közönség, polgári árak **Hid ucca 14.** — Telefon: 19—31.

Betöltendő állás

Gyakorlott
cipészmunkások varrott és szegzett munkára felvétetnek. Takács, Batthyány u. 4. 3407

Jó munkás
hölgyfodrásznőt és férfi segédet felveszek. Bella Ferenc, Széchenyi ucca 52. sz. 3422

Bejárónőt
délelőtt pár órára fölveszek. Arany János u. 1., II. 7522

Kifutólány
15 évesig felvétetik. — Arany János ucca 22., fűszerüzlet. 3409

Gyermekszerető
vallásos zsidó házvezetőnőt keresek. Cseled van. — Mayer, Hajdúdorog. 3410

Házmesternek
tisztességes gyermektelen házaspár felvétetik. — Ugyanott különálló uccai bútorozott szoba előszobával kiadó, Teleki u. 27. 7513

Gyakorlott
kézi kötőnőt keresek. Dr. Dróth. Piac u. 49. Jelentkezni délután 2—4 között. 3423

Olasz
levélváltáshoz perfekt fordítót keresek. Címeket árajánlattal »Egyetemi beiratkozás« jeligére a kiadóba kérek. 3417

Mindenes
főzőnőt jó bizonyítványokkal keresek. Jelentkezés délután kettőtől négyig. — Hatvan u. 3., I. kapu, II. em. 51. 3403

Bejárónő
napi pár órai munkára azonnal felvétetik. — Hunyadi ucca tizennégy. Cipőüzlet. 3404

Tisztességes
bejárónőt délelőtti munkára felveszek. Brunner, Vörösmarty 24. 3405

Jóravaló
takarítónő felvétetik reggel felhéttől 11-ig. Csokonai u. 5. Keresztépület.

Kifutólányt
felvesz a Schwartz-nyomda, Hatvan u. 4. 3419

Inkasszálásban
jártas szerényigényű tisztviselőt vagy tisztviselőnőt azonnali belépésre keresek. Ajánlatokat igények megjelölésével »Szorgalmas« jeligére a kiadóba kérek. 7019

Egy
éjjeliőr, ki fát vágni tud és bakkal rendelkezik, felvétetik. Ihász fatelep Pesti ucca 2. sz. 7519

Állást keresők

12 évét betöltött
jóravaló fiú, akinek édesanyja súlyos betegségben szenved, szeretne elhelyezkedni jószívű iparoscsaládnál, ahol valamilyen iparágat is kitanulhatna. Elsősorban motorszereléshez vagy fűszerkereskedőséghez volna kedve. Kérem azokat a mestereket, akik vállalnák egy ilyen gyermek díjtalan kitaníttatását jelezzék szándékukat egy levelezőlapon az Orsz. Ref. Szeretetszövetség központjában, Debrecen, Kollégium.

Irodai
teendőkben jártas nő keres állást irodába vagy üzletbe pénztáros nőnek. A német nyelvet is bírja. — Cím a kiadóban. 2099

Ingatlan

Eladó
Elep 7. szám, nádudvari út mentén 2 és fél hold jó feketeföld. Baross ucca 15. 7506

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

31 kat. hold szántóföld
Ondódon a Fáy-dülőben, kedvező feltételekkel azonnal bérbeadó. Leszámitoló Bank, Piac u. 44. 3416

Kiadó lakás

Csinosan
bútorozott teljesen különbejáratú szoba parkírozott udvarban kiadó. Földszint hátul az udvarban, keresztépület. Péterfia ucca 48. Közel az erdőhöz és strandhoz. 2452

Udvari
bútorozott szoba garantáltan tiszta, fürdőszobával kiadó. Cím a kiadóban. 2858

Különbejáratú
bútorozott szoba 1—2 személynek esetleg fürdőszoba használattal parkírozott udvarban azonnal kiadó. Rákóczi 35. 3375

Uccai
szép szoba, konyha, speiz fáskamara, mosóház használattal október 1-re kiadó. Apaffy ucca 20. 7237

Szép
uccai szoba, konyha, kamara, mosóház, fás udvarban azonnalra kiadó. — [illegible] 7[illegible]

Kapualatti
bejárattal szép parkettes, folyóvizes uccai szoba október elsejére kiadó. József kir. herceg u. 18. 3424

Háromszobás
fürdőszobás lakás november elsejére kiadó. Piac u. 41. Házfelügyelőnél. 3411

Különbejáratú
bútorozott szoba, vízvezetékkel ellátva, kiadó. Piac u. 73., emelet I. 3413

Kiadó
világos bútorozott szoba ellátással is, egyetemistának, diáknak csendes udvarban. Különbejáratú. — Péterfia 52. 7021

Különbejáratú
déli fekvésű uccai szoba, előszoba, teljes ellátással is kiadó. Irodának, rendelőnek is alkalmas. Szent Anna 34. 7523

Kiadó
szép háromszobás, fürdőszoba, előszobás lakás parkettel és gáz bevezetve november 1-re. — Magoss György tér 29. 7020

Kétszobás,
konyhás, két kamara és előszobás, mosókonynás uccai lakás szeptember elsejére, esetleg azonnalra kiadó. Apafi ucca 20. szám. 6388

Széchenyi
ucca elején garantáltan tiszta udvari szoba fürdőszoba használattal olcsón kiadó Cím a kiadóhivatalban.

Lakást keresők

EGY
szoba konyha, speizos lakást keresek, külön udvarban, baromfitartással. — Cím a kiadóban 3976

Különbejáratú
bútorozott szobát Piac uccán keresek. Címeket kiadóba kérek. 3421

Eladás

Hatszemélyes
ezüst étkészlet, — modern háló, ebédlő, varrógép, jég szekrény, kombinált szekrény, íróasztal, fotellek eladó. Hatvan u. 18. 3164

Fajgalambok
túlszaporodás és helyszűke miatt mélyen leszállított árban eladók. Apaffy ucca 20 sz. 675

Édes
friss szőlő eladó, Andrássy út 71. Sestakert. 3068

Tengerigóré
iroda másolóprés, ajtók, öntött vaskályha, gyékények, villamos porszívó, — parkettkefélő olcsón eladók. Rákóczi u. 35. 3376

Fürdőkád,
ülőkád, szőnyegszövőráma, fotellek, stb. eladók. József kir. h. u. 43., balra, 2. ajtó. 3418

Vályog
tyúkól kideszkázva, nagy ablakokkal, drótháló kerítés, tengeridaráló, — krumpli eladó a déli órákban. Honvédtemető 18. 7515

Két
darab Perpetuum folytonégő, egyenként 700 m³ fűtőképességű vaskályha, eladó. Kálvin tér 13., házfelügyelő. 7018

Szőnyegszövőde
teljes felszereléssel eladó. Cím a kiadóban. 7512

Cserépkályha,
nagy láda eladó. Cimbalom kiadó. Kölcsey 18. 7521

Fajtiszta
nőstény puli kutya olcsón eladó. Kút u. 44. 7019

Vétel

Ócska vasat,
fémet legmagasabb árban veszek, ócska gépeket. — Raktáron singerenda, ráfvasak. Steiner, Eötvös ucca 110 Telefon 26-86 1900

Megvételre
keresek búza, repce, köles, fűmagos vadrepce alját — nagy és kismennyiségben. Apaffy ucca 20. [illegible]

Zongoraládát
vennék. Ajánlatokat »Zongoraláda« jeligére kiadóba kérek. 7416

Ellátás

Orth. kóser
szárnyasakból készült bőséges ebédek 80 fillér kihordásra. Piac 64. 3055

Hungária pensio
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. — Telefon 23-39.
Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

4 fogásos menü
1 pengő 10 fillér az Ujságírók Clubjának éttermében. Kismenü 90 fillér. Elsőrangú házikoszt. Társalgó, olvasó, bridzsterem. Kártyapénz délután uzsonnával együtt 80 fillér. — Este kilenc órától egy pengő feketével együtt. — Piac ucca 26., I. em.

Ajánlat

Keszler
nemcsak kerékpárban és alkatrészben a legolcsóbb, hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán fillérekért javítja Széchenyi u. 1. 3305

Párisból
hazaérkeztem és gyönyörű bőrövekkel, kesztyű és bőr díszmű garnitúrával állok a vevőköröm rendelkezésére. Bácsiné, Halköz 6. 3394

Tükörgyártás, üvegcsiszolás, régi tükrök újjáöntése. Előszoba, fürdőszoba tükrök. **Sipkovits.** Nagyvárad ucca 15. 2891

Takaréktűzhelyeket
bármilyen kivitelben, — csempével kirakottat is — felelősség mellett készítek. Molnár Elemér, Csapó 98. 2247

Körte,
őszi pergament és kormos körték, kézzel szedett, kapható. Diófa ucca 15. 3397

Mindenféle
ruhaneműt szépen és olcsón javít: Kossuth ucca 41. 2236

Iskolai
gyermekruhák legolcsóbb áron szerezhető be a Gerő ruházban, Piac u. 59.

Libaaprólék
kapható olcsón Kornhausernál, Simonffy 1. és Csapó uccai színházátiránál. 3425

Perzsaszőnyeg
művészies javítást, tisztítást garanciával elvállal Tütündjián, Arany János u. 34. 3304

Kóser
hordóskáposzta, méz, zamatos borok, kisüsti páliukák Kupfernál, Pásti sarok.

Iskolakezdet
előtt gyermeke szemét vizsgáltassa meg szemorvosával. Szemüveg pontosan készül Cserép Sándor szemklinikai látszerésznél Piac u. 21. 2921

Ráfvasak,
tetőbádog, takaréktűzhelyek, síngerendák kaphatók. Ócska vasat legmagasabb árban veszek Fischer Csapó ucca 89. Telefon: 28—59. 7[illegible]

Sodronyágybetétek,
drótsodrony fonatok, vaságyak, mosdók, állófogasok, stb. Ottónál készülnek Rákóczi u. 13. 3019

Pénz

Kölcsönöket
folyósítunk I. helyi bekebelezés mellett, továbbá beraktározott terményre, kurrens árura és finanszirozási célokra. Magyar Általános Takarékpénztár — Piac u. 81. 3814

Oktatás

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. — Kossuth ucca 41. 2237

Erdélyből való
30 éven felüli egyetemi hallgató sikeresen előkészít magán-, javító és pótvizsgára főleg nyelvekből és matematikából. Címe: Füssy László, Debrecen, Bethlen ucca 15. szám.

Német
anyanyelvű úr irodalmi német nyelvre tanít s társalgást folytat. Értekezni lehet délután 2—5 óráig. Hatvan ucca 1., I. kapu, III. 54. 3080

Különféle

Cserélje
be ócska hálószobáját kombinált szobára, recaméra, kaukázusi dió hálószobára, ebédlőre Bútormagazinban, Széchenyi u. 6. 2467

Pianinot
bérbe keresek. Címem a kiadóban. 3420

Elveszett
Bundi 3. alól fekete puli kölyök; nyomravezető is jutalomban részesül. 7017

Nőegyleti bridzs-est
ma este 9 órakor kezdődik az Ujságírók Clubjában — Piac ucca 26., I. — A rendezőség kéri a Nőegylet tagjait, hogy jótékony célra való tekintettel minél számosabban jelenjenek meg.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca 1. szám.**